burgheze, liniştite şi evlavioase ce-şi scot regulat, Duminica, copilaşii la Bois de Boulogne, şi cinează seara „en famille".

In medie, francezul ca şi englezul, consimte să adapteze amorul la legile căsătoriei, — legi cu înţelepciune întocmite de om, după secole de experienţă. Oridecâteori au încercat să excludă cu desăvârşire aceste legi, oamenii au căzut în mari încurcături. Chiar tineretul rus se întoarce acum la ele, absolut din proprie iniţiativă.

Amorul în Franţa... E ceeace e pretutindeni, adică, o emoţie minunată, singurul instinct destul de puternic pentru a înfrânge egoismul omenesc, dar atât de impetuos încât are întotdeauna nevoie să fie disciplinat. Diferenţa rezidă poate în faptul că francezii au căutat această disciplină într'o indulgenţă ce răpea păcatului farmecul şi misterul, în vreme ce englezul, până mai acum câtăva vreme, credea în necesitatea de a fi sever, chiar în vorbire. Poate că de acum în cincizeci de ani, nepoţii noştri vor ajunge să ştie dacă Freud a împăcat pe Clarissa Harlowe cu Madame Bovary.

ANDRE MAUROIS

IN ANGLIA

SUNT zile când francezii îmi par cel mai admirabil popor. In momentele acelea caut o prietenă care-mi împărtăşeşte părerile şi amândouă, începem o serie de aprecieri.

„Gândeşte-te" spune prietena mea „la masa lor. Parisienele care ca noi, trebue să-şi petreacă ziua într'o ocupaţie extracasnică, nu sunt silite să gătească — găsesc restaurante mici şi vesele, unde se servesc mâncăruri delicioase. Pe urmă, cerul limpede al Parisului! Vinul lor ieftin! Librăriile — pentrucă ei iau literatura în serios! — Spiritul lor! Supele lor! Bunul lor simţ!

Ajunsă aci, discuţia cade asupra chipului cum privesc francezii dragostea. Ei au în dragoste o atitudine mult mai spirituală, mai amuzantă şi mai civilizată decât a noastră, a englezilor. Dar iată că se întâmplă ceva ciudat. O notă de îndoială, aproape de desaprobare ni se iveşte în voce. Rămânem tăcute câteva clipe. Relevăm apoi alte aspecte ale caracterului francez — cu mai puţină căldură — simţind că e ceva de spus pentru englezi. (Englezii au avut de mult această bănuială despre ei şi nu arareori au avut neplăcerea să descopere că alte naţiuni — chiar alte naţiuni anglo-saxone — par rezervate asupra acestui punct).

Francezii au o limbă minunată — atât de clară, de fermă, de subtilă, făcută să exprime emoţii complexe cu maximum de economie. Dar această claritate e foarte amăgitoare. Aţi privit vreodată în apa unui râu atât de clar, încât să-i vedeţi fundul? Dacă încercaţi să atingeţi una din pietrele pe care le vedeţi pe acel fund, vedeţi că mâna va ajunge ceva mai departe decât vă aşteptaţi.

Aşa mi s'a întâmplat şi mie când am citit observaţiile domnului Maurois. Vorbeşte însă de emoţia dragostei şi apoi de atitudinea sa faţă de ea. Furată însă de sonoritatea limbei, mi-a scăpat la început o ciudăţenie...

Drept e că dragostea, când te cuprinde, e tot atât de incalculabilă, de delicioasă şi de năvalnică, în Anglia ca şi în Franţa. Deocamdată nici o diferenţă; aceasta începe, — după cum spune d. Maurois — deabia când se pune chestiunea nu a emoţiei ci a atitudinei. Aci se deschide, între latini şi anglosaxoni, un abis.

Drept e că ceeace ştiu despre atitudinea francezului faţă de dragoste, e extras din cărţi — printre care se prenumără şi romanele domnului Maurois — dar în lipsa unei experienţe personale — mă voiu considera bine documentată. Ceeace-mi spun deci lecturile mele este că în momentele-i de calm, francezul priveşte dragostea ca pe un apetit oarecare, ce trebue satisfăcut într'un mod cât mai decent şi mai plăcut.

Dar nu e întotdeauna calm. Când se îndrăgosteşte poate risca totul, face sacrificii şi comite chiar crime. Cea mai impresionantă poveste de dragoste — Heloise şi Abelard — este franţuzească. Când domină însă intelectul, consideră dragostea cu aceeaş pasiune pentru rezonabil cu care priveşte alţi factori ai vieţei — cum sunt băutura şi mâncarea, spre exemplu — care fac ca Franţa să rămâie cea mai agreabilă ţară din lume.

Atitudinea englezului faţă de dragoste e cu totul alta şi poate că aci e punctul unde d. Maurois nu ne-a înţeles complet. Puritanul a lăsat moştenire descendenţilor săi, un covârşitor sentiment de vină. Datorită lui am pierdut arta de-a nu face nimic. Ne simţim vinovaţi dacă nu muncim din greu la ceva profitabil, sau cel puţin în aparenţă, respectabil. Senzaţia de confortabil ne provoacă remuşcări şi nu putem vedea pe alţii petrecând, fără un sentiment de îndreptăţită invidie.

Şi astfel, iată cum ia naştere atitudinea noastră faţă de dragoste. A ne bucura de ea în sine, ar fi culmea deliciului şi deci cel mai mare păcat.

Ce e de făcut? Să renunţăm la dragoste? Imposibil.

Atunci — natural — vom găsi o formulă care să împace emoţiile dragostei cu ideia păcatului. Aşa că englezul primeşte dragostea printr'un văl des de extaz, anesteziindu-şi simţimintele de culpabilitate cu fraze despre sanctitate şi frumuseţe spirituală. După el, dragostea e un mare mister, prea minunat şi prea grozav pentru a îndrăzni să-l judece. El nu iubeşte pentru simpla plăcere de-a iubi, ci pentru a deveni un om mai bun şi mai nobil.

Scrierile victoriene (romantice) au adus pe scenă această noţiune ce pune dragostea într'o apoteoză de dumnezeiască lumină. Cortina cădea întotdeauna la prima îmbrăţişare a tinerilor căsătoriţi. Fac şi eu parte din acea epocă prin naştere, dar n'am avut pe atunci vârsta necesară pentru a putea observa efectele sociale.

Pare însă foarte probabil că experienţele practice ale dragostei — în urma atâtor emoţii spirituale — erau o decepţie, pentru femei cel puţin. Simţurile lor nedesvoltate şi prea disciplinate, nu erau pregătite să primească o simplă plăcere. Dimpotrivă, fuseseră făcute să anticipeze stări de extaz, de imensă fericire sufletească şi când acestea nu se produceau, vă închipuiţi decepţia lor.

Aceasta explică romanele pe care femeile au început a le scrie, imediat ce s'au emancipat — mii, şi milioane de romane, toate criticând căsătoria. Nemulţumiri adunate de secole au început a sbura din condeele lor, inundând librăriile. Prinzând curaj, într'un timp surprinzător de scurt, ele au mers mai departe, criticând sexualitatea. Inăuntrul sau în afară căsătorie, strigau ele, dragostea decepţionează şi tinerii cugetători ai epocei, printre cari d-l Aldous Huxley, s'au declarat de aceeaş părere. O vreme, romanele serioase au fost astfel nişte predici pe tema: *„Şi dorinţa va pieri"*.

Chiar atunci când sunt spirituali — ceeace se întâmplă foarte rar — scriitorii englezi păstrează totuşi o ucigătoare seriozitate. Această descoperire că dragostea nu-i numaidecât un extaz nu le uşurează năduful. Departe de aceasta. Amărăciunea ţâşneşte din fiece rând al micilor romane scrise de tinerii noştri deziluzionaţi. Vechea rădăcină puritană trăeşte încă. In adâncurile subconştientului, ei simt însă că dacă dragostea nu-i un mister sacru nu-i ce trebue să fie.

Nici chiar Freud n'a avut asupra noastră efectul pe care şi l'a imaginat d. Maurois. Femei tinere şi serioase, descoperind dintr'un studiu fugitiv al psichanalizei că represiunile sunt dăunătoare, s'au aruncat în ceeace se numeşte „vieţi complete". De plăcere? Sfinte Dumnezeule, nu — pentru sănătate.

Amorul în Franţa e fără îndoială o pasiune — ca şi la noi. Deasemeni, nu încape îndoială că o inspirat bărbaţi şi poeţi. Dar numai în Anglia (şi poate în America) predomină obscur, dar nu mai puţin puternic ideea că amorul e mai presus de raţiune şi totodată mai prejos de ea. Această atitudine romantică şi demoralizantă a noastră nu poate fi percepută şi nici înţeleasă de un francez. El poate examina efectele şi observa că gesturile şi cuvintele sunt aceleaşi ,în ambele limbi. Dar va putea el să observe toate complicaţiile simplului fapt că o discuţie raţională care să analizeze dragostea, nu e posibilă în Anglia, dacă nu e camuflată sub motive de eugenie sau psihologie?

Nu poţi discuta rezonabil asupra unei chestiuni pe care nu o poţi privi cu obiectivitate, şi englezul normal nu poate considera dragostea cu obiectivitate. A-i pretinde aşa ceva e ca şi cum i-ai cere să-şi percheziţioneze mama acuzată de un furt într'un magazin sau să se desbrace în Regent Street — o violare a celor mai delicate şi mai profunde dintre instinctele sale.

Această atitudine a englezilor faţă de dragoste are unele consecinţe nefericite şi altele fericite. Nefericite în efectele sale asupra educaţiei sentimentale a tineretului. De fapt tineretul englez e ferit cu grijă să afle ceva despre lumea emoţiilor — un obiceiu ce se împacă de minune cu genialitatea cu care englezul îşi ignorează dilemele, în pioasa speranţă că le va fi ruşine să mai existe şi că astfel se vor volatiliza. Lăsată astfel să se nutrească cu poveştile celor mai populari dintre romancierii noştri, tânăra femee îşi începe viaţa conjugală cu o sumedenie de anticipări greşite. E convinsă că soţul trebue să-i fie în veci credincios şi că dacă nu e, aceasta însemnează că nu o mai iubeşte.

Nimeni nu vine să-i explice că această înşiruire de raţionamente se află în directă contradicţie cu natura omenească — şi poate că, după amare şi inutile ori, prea târziu. Pe de altă parte dacă cunoaşte foarte puţin structura sufletească a soţului, ştie tot atât de puţin despre a sa. Dar bărbatul nu stă nici el mai bine.

Nici unul din ei nu înţelege că dragostea fizică e o plantă sălbatecă, ce nu poate fi transplantată într'o galerie suburbană. Niciunul din ei n'a fost avertizat că incompatibilitatea fizică poate fi într'o căsnicie tot atât de dizolvantă, ca şi cea sufletească. Deasemeni, nimeni nu le-a spus că o dragoste care devine cu timpul tot mai puternică, este în aceeaş măsură, o operă de artă şi un poem, reclamând o mare capacitate sentimentală.

Dar englezii au mai mult noroc decât înţelepciune. Dacă n'ar fi aşa, greu s'ar explica cum de-au supravieţuit politicienilor şi generalilor lor. Lăsate astfel în voia lor, elementele afective cresc la ei sălbatece şi luxuriante, ca o grădină fericit neglijată. Totul se îmbină aci într'o imensă confuzie.

Astfel englezul va spune: „Ce zi frumoasă" înţelegând prin aceasta: „Te iubesc la nebunie". Această complexitate face din el un îndrăgostit dificil, dar fascinant. Te poţi aştepta la orice dela tânărul care stă ore dearândul în ploaie, pândind momentul când ar putea ieşi în calea femeei pe care o iubeşte spre a o întâmpina apoi cu un: „Nu-mi place pălăria pe care o porţi!"

Cu englezul şi cu americanul, nu ştii niciodată cum stai. Faptul că dragostea e la anglo-saxoni o emoţie atât de difuză, de neanalizată şi de dominantă are rezultate comice, mişcătoare şi cu totul neaşteptate.

Există o altă rasă care să aibe atâta dragoste pentru animale şi care să cultive cu atâta pasiune, grădinile?

D. H. G. Wells a prezis un viitor în care bărbaţi şi femei, de o frumoasă nuditate, se vor iubi şi despărţi cu simplicitatea unor creeaturi superioare — eliberate de prejudecăţi. Se prea poate Deocamdată, dragostea îşi urmează calea-i de obscurităţi profunde şi strălucitoare. Poate că vom învăţa dela francezi să fim mai puţin solemni cu ea. O mică aerisire intelectuală n'ar face rău emotivităţilor noastre. Sau poate să vom corupe noi pe francezi, ceeace-ar fi păcat.

A fost un moment, în cursul veacului al 18-lea, când doamnele din societatea franceză au adoptat rouge-ul şi pudra. Moda s'a întins în Anglia — bineînţeles după o scurtă perioadă de energică desaprobare. Dar între timp, francezii au renunţat la fard, aşa că tinerele femei din aristocraţia engleză. venite să viziteze Parisul au ajuns la un moment dat să scandalizeze cu figurile lor vopsite, chiar pe cei cari iniţiaseră moda.

STORM JAMESON



Cadoul visat de orice femeie...

Cadoul care mărește farmecul femenin...

Cadoul aducător de succes...

flaconul cu Apă de Colonia

lady Chat Noir

Heliogravura „Adeverul" S. A. București

ANUL VII. No. 361
28 DECEMBRIE 1933

REALITATEA ilustrată



10 LEI

FOTO METRO-GOLDWYN



Să păşim cu voe bună în anul cel nou

de J. R. H.

NE-AM deprins să acordăm anumitor zile, importanţă mai mare decât altora. Aceasta este de fapt o nedreptate, o slăbiciune mistică, situată şi în colţul celei mai moderne inimi.

Nu este atât o slăbiciune, este mai curând un obicei frumos, care trebue ţinut cu sfinţenie şi care trebue stimat în acelaş timp.

Totul este — şi aceasta apare ca cel mai important — să ştim să situăm în sufletul nostru, bucuria, libertatea, surâsul.

Sfârşitul anului care coincide cu începutul unui an nou prilejueşte fiecăruia dintre noi gânduri mai mult sau mai puţin serioase.

Scormonim trecutul, ne gândim la ce-a fost, privim viitorul şi alunecăm totdeauna pe panta sentimentalismului.

Sunt clipe în care fiecare dintre noi devine filosof, sau ceva aproape de această noţiune pretenţioasă. O nostalgie ciudată se cuibăreşte în sufletele noastre ale tuturor.

Vă rog pe toţi, nu mai priviţi atât de tragic plimbarea anului. Planurile pe care le-aţi făcut în noaptea reveillonului le veţi uita pe toate la 2 sau 3 Ianuarie. Nu înjuraţi anul care a trecut. Fiţi cinstiţi, el v'a adus şi bucurie şi suferinţă.

Dacă simţiţi nevoia să priviţi în trecut, gândiţi-vă la amândouă şi nu vă întristaţi.

A trece dintr'un an în cellalt este acelaş lucru cu a trece dintr'o cameră în cealaltă.

S'a schimbat ceva?

Sunt oameni care folosesc noaptea reveillonului pentru a lucra la vreo descoperire de ştiinţă, care însă niciodată nu izbuteşte. „Iar a trecut un an şi n'am făcut nimic"... îşi va spune omul supărat. El îşi spune aceasta tocmai în ziua de anul nou, — şi numai în această zi.

Au trecut doar atâtea Dumineci în cursul unui an, când omul era bucuros că nu lucrează. Şi vor fi cu siguranţă şi în anul care începe, multe Dumineci dintre acestea. Căci altfel viaţa ar fi un lucru uscat, un drum insipid prin multe zile.

Căci... Cine nu vede aceasta? Vremea nu se schimbă cu sfârşitul anului. Ea este posomorâtă ca şi fiul ei, primăvara, care nu se orientează după calendar ci apare uneori chiar în Ianuarie pe neaşteptate.

Imaginaţi-vă! Reveillonul şi anul nou pe o insulă sudică cu soare văratic şi valuri albastre. Cine ar mai fi trist în asemenea împrejurare? Aţi continua să trăiţi mai departe ca în ziua dinainte, ca în ceasul care a trecut.

Noi însă în Europa!

Ne facem imputări când constatăm că în anul care a trecut am fost mai mult veseli decât trişti.

De ce asta? timpul cel mare, care nu întreabă de ani, ne ia pe toţi la şcoală nelăsând pe nimeni să scape şi fără să fie nevoie să aştepte, sau să întrebuinţeze constrângerea.

Eu obicinuiesc să opun unei amintiri triste, zece amintiri vesele; surâd atunci, şi mă simt — poate prin autosugestie — mult mai bine decât atunci când m'aş plânge sau m'aş văita.

Căci obiceiul nostru este să lăsăm mai mult loc tristeţii decât bucuriei, chiar dacă suntem mulţumiţi de viaţă.

Dăm importanţă atâtor lucruri de nimic...

Bucuriile noastre? Ah! Cât de des ne ruşinăm de ele preferând să urlăm împotriva unor fapte care nu există...

Anul nou a început deobicei cu proecte.

Proecte...

Ele au numai atunci un sens şi un scop, când se referă la un lucru pe care l-am început deja. Incolo fiecare trebue să se bucure, să lucreze, să respire aerul curat al naturii şi să se gândească fireşte şi la câştig.

A-ţi propune însă ceva de soiul acesta: voi fi bun, voi fi cumsecade... aceasta este numai o slăbiciune a dispoziţiei momentane... Dispoziţiile? Sunt variate pentru artişti, foarte unilaterale însă pentru oamenii de acţiune regulată.

Dar vreau să vorbesc puţin despre anul nou şi voi face acest lucru cu toată seriozitatea omului care dă importanţă evenimentului.

Nu este obiceiul meu, nu... Imi place să trec repede peste momentele mari, mai ales când văd dela început că... nu sunt chiar atât de mari.

Să privim anul care a trecut ca pe film, un film grotesc care tocmai s'a sfârşit.

Nu am râs? Nu au fost zile asemănătoare urmăririi unui hoţ pe scări, prin case cu uşi nenumărate? Nu ne-au surprins multe schimbări? N'am fost deziluzionaţi de multe ori? Şi nu apărea totdeauna râsul garnisit din când în când cu supărare şi necaz? Dar râs a existat totuşi.

Şi nu am fost uneori serioşi ca şi copiii care vor să se amestece în jocul celor mari?

Azi trebue să ne înveselim de toate acestea, căci totul a trecut. Azi ne dăm seama ce fericiţi am fi putut fi sub masca noastră cotidiană unde se ascundea de fapt bucuria.



Ah! Şi ceasurile când dădeam importanţă oricărui fleac în loc să ne gândim la ceeace poate face pe om cu adevărat fericit: o plimbare afară din oraş, prin soare, cu femeea iubită, sau cu un prieten.

Cu murmurul şi ciripitul păsărilor sub cerul albastru.

Bucuria unui trup frumos pe un ţărm oarecare, sau într'o cameră prietenească.

Amintiţi-vă de cărţile pe care le-aţi citit în anul acesta, la lucruri trăite, la daruri şi prieteni.

Şi gândiţi-vă: peste câteva luni, poate peste câteva săptămâni, vom simţi cum natura reînvie. Fără motiv, pe neaşteptate, va răsări în noi, o bucurie mare, ca o surpriză. Mâine, chiar mâine, poate să existe o secundă în care omul să-şi spue: anul nou va aduce cu el din nou primăvara, vara, cu soarele mângâetor.

Sărbătoriţi în acest spirit reveillonul şi anul nou! Fără gânduri triste, ci gândindu-vă la lucrurile bune care vor veni, căci trebue să vie.

Trebue să speraţi chiar la un noroc neaşteptat. Este mai bine să trăeşti ca unul care vrea să găsească minunea, decât altul care se chinueşte în gânduri triste pe care le poartă cu el ca pe un itinerar de călătorie.

Doriţi-vă numai ce e bun!

Este de necrezut farmecul pe care-l posedă dorinţele bune; gândiţi-vă zilnic la ele; şi se vor îndeplini cu siguranţă, căci dorinţa este tare ca şi dragostea.

Cu aceste gânduri, treceţi cu toţii prin noaptea reveillonului în anul cel nou; şi veţi observa că aţi rămas aceeaşi, că nimic nu s'a schimbat în sufletul vostru şi că fiecare vă urmaţi drumul mai departe.

La schimbarea anului, drumul nostru nu se opreşte niciodată în localităţi triste. In locul tristeţii apar din când în când trandafiri minunaţi, roşii, galbeni şi albi.

Nu este aşa?

Nu este aşa, atunci când vrei să fie aşa?

Şi dacă totuşi sunteţi prea serioşi gândiţi-vă că zilele sunt lungi, din ce în ce mai lungi! Ştiţi ce înseamnă asta?

O ştiţi cu siguranţă, căci aud râsul vostru cristalin şi ciocnetul cupelor de şampanie.

Vă mulţumesc şi strig odată cu voi: să păşim cu voe bună în anul cel nou, care va fi vesel, zglobiu, scăldat în soare.

NEAM PROST

Iarnă, tu... mătuşă iarnă...,
Soaţa... moşului Crăciun...
Zău ce dracul ai tu bun?
Fulgii? care 'ncep să cearnă...
Care seamăn, — cum să spun —
Cu clăbucii de săpun...
Ce tot vin să se aştearnă?!!

Babă, somnoroasă rău!...
Dela cinci, închizi lumina...
Vântu 'şi suflă cavatina,
Numai după gustul tău...
Tu nu eşti frumoasă seara,
Cum e tanti Primăvara...
Zău, ai fire de călău.

Şi mă mir... Căci ai o vară,
Măritată cu... Cuptor...
Ah! Ce suflet arzător...,
— Şi ţi-e vară... doar primară... —
Dar n'aduci nici pe departe...
Tu ai caracter aparte...
Eşti urâtă tuturor!...

Dar cumnata ta, ce doamnă!
Ce persoană de 'nţeles,
Aia'mi place mai ales...
Cumnăţica... Madam Toamnă...

Măritat-o-a destinul...,
Doar cu... frate' tău... cu Vinul!
O cunosc dela... cules...

Vinul, doar îţi este frate...
— Fiindcă 'ţi ţine de urât, —
De n'ar fi să-l dăm pe gât,
Am muri cu junghiu 'n spate!...
El îţi drege caracterul,
El îţi îndulceşte gerul...,
Te 'mblânzeşte cât-de-cât!

Zău, mă mir de Moş Crăciun...
Cum de s'a 'nsurat cu tine!?
Aş pricepe... de-ai fi... bine...,
N'aş avea nimic să spun...
Dar cu tine..., bietul Moş...
Prea e veşnic... sub... galoş...
Nu pricep cum îi convine!!

Iarnă... monstru inutil...
Moş Crăciun găsi în tine...
— Aoleu, nu ţi-e ruşine! —
Cică straşnic... sex-apeal!
La ureche un ecou...
Mi'l aduce-un uragan:
Tu în fiecare an...
Avortezi un... Anul nou!!...

ION MANU

Oamenii devin psihologiceşte surzi?

IN această epocă a maşinismului, de febrilă şi trepidantă activitate, când savanţii şi umanitariştii sunt mereu în căutarea unei modalităţi pentru reducerea potopului de sgomote ce ne asaltează auzul şi ne sguduie nervii, *Bătrâna Mamă Natură*, se îngrijeşte de noi, ca întotdeauna, atenuând răul ce ne primejdueşte sănătatea.

Cum lucrează, nu e tocmai clar, dar savanţii presupun că oamenii sunt afectaţi treptat de o „surzenie psihologică". Asta nu înseamnă că ei devin literalmente surzi, că auzul lor e mai puţin sensibil, sau că delicatul mecanism al acestui simţ se îmbolnăveşte. Inseamnă doar că creerii omului îşi dovedesc, pentru a nu ştiu cât-a oară, extraordinara lor adaptabilitate făcându-ne mai puţin conştienţi faţă de sgomotele ce se produc în jurul nostru.

Ştiţi de sigur că oamenii ajung a se obicinui într'atât cu micile sgomote ca tic-tacul ceasornicelor, încât nici nu le mai remarcă existenţa — ei devin, pentru a întrebuinţa expresia savantului — psihologiceşte surzi.

Dar, această posibilitate a creerului de-a proteja pe individ de plictiseala unor sunete neplăcute este limitată; spre exemplu, un om cu auzul sănătos nu va ajunge niciodată să poată ignora detunătura unui pistol.

Medicii au avut ocazia să constate, tratând şi observând ani dearândul diferiţi pacienţi, că în mijlocie omul se obicinueşte treptat cu sgomote ce se repetă mereu, cum ar fi de pildă cele ale străzii. Persoane care credeau că s'ar fi îmbolnăvit de nervi, dacă nu se puteau depărta pe dată de vacarmul automobilelor — cu claxoane şi scrâşnet de osii şi al haut-parleururilor, văd la un moment dat că aceste sgomote au asupra lor un efect cu mult mai mic decât se aşteptau...

O colonie secretă de leproşi

ANGLIA are de vreo douăzeci de ani, o colonie de leproşi, despre a cărei existenţă nu s'a ştiut nimic până mai acum câtava vreme. Situată într'un colţ izolat din Essex County, ea e formată dintr'o mică grupă de căsuţe în care paisprezece persoane afectate de groaznica boală tropicală sunt condamnate a-şi petrece tot restul vieţii. Nouă călugăriţe, care şi-au închinat viaţa acestui scop, trăiesc printre ei şi le poartă de grije.

Colonia a luat naştere acum douăzeci de ani, prin iniţiativa unui oarecare John Burns, un umanitarist care mişcat de dezolanta stare a unui lepros părăsit de rude şi prieteni şi lăsat să zacă în şanţul unei străzi de periferie, începu a stărui în diferite direcţii spre a se face ceva pentru acest nenorocit. Din contribuţiile diverşilor săi cunoscuţi, el cumpără un petec de loc în Essex şi construi mai multe căsuţe, pentru ca toţi cei afectaţi de această rară dar groaznică boală să se poată adăposti aci şi să-şi petreacă restul vieţii, în condiţiuni cât mai decente.

Acest adăpost a fost ţinut sub cel mai mare secret timp de două decenii, pentru că Burns e unul din acei filantropi cărora nu le place să se facă sgomot în jurul lor. Şi apoi, acest secret era în avantajul nenorociţilor colonişti, punându-i la adăpost de curiozităţile vizitatorilor. Populaţia Essexu-lui a aflat curând că în partea locului se stabilise un sanatoriu, dar împrejurimile erau strict păzite şi multă vreme a trecut până când s'a aflat că era vorba de o colonie de leproşi.

Cuprinşi de milă, locuitorii ţinutului au început a le trimite tot felul de daruri şi cu vremea actori londonezi şi-au făcut obiceiul de a-i vizita, dându-le spectacole. Zile de acestea se înscriu cu litere roşii în calendarul nenorociţilor leproşi.

Coloniştii sunt în număr de paisprezece, între care două femei. Cei mai mulţi au contractat boala în ţările tropicale şi s'au întors în Anglia, fără să aibe idee de groaznicul virus ce se cuibărise în ei. Alţii au luat boala venind în contact cu persoane infectate, chiar în Anglia. Unii din ei s'au îmbolnăvit încă din tinereţe, siliţi fiind să întrerupă o carieră plină de succese.

Printre aceşti exilaţi se află şi un tânăr astronom, care promitea mult în momentul când boala s'a manifestat. El continuă totuş să se ocupe de stelele sale având la dispoziţie instrumente şi cărţi ştiinţifice, cu ajutorul cărora îşi urmează studiile, aşa că e mai puţin nenorocit decât tovarăşii săi întru suferinţă. Unii îşi petrec timpul crescând găini şi procurând coloniei ouă proaspete. Un lepros venit de curând, cu o sumă frumuşică de bani, a deschis aci un mic magazin de coloniale.

Invenţia radiofoniei a fost pentru leproşi un dar dumnezeesc; graţie ei nu se mai simt atât de izolaţi de restul lumii. Toţi s'au resemnat şi-şi aşteaptă moartea lentă, fără temeri şi fără a se plânge.







Este un vechi obiceiu ca în ajunu. unui an nou publicaţiunile mari din occident să împărtăşească cititorilor lor horoscopul făcut de către marii astrologi. Publicul află cu acest prilej tot ceea ce-l aşteaptă, în decursul anului care începe.

„Realitatea Ilustrată" imitând această pildă a semenelor ei mai bătrâne, s'a adresat renumi-ului Ramolidamus, care, după ce şi-a adus în stare de transă medium-ul, ne-a comunicat următoarele date senzaţionale asupra lui 1934.

Ianuarie

In această lună, în România şi în multe ţări din Europa şi America va fi iarnă. Oamenii vor trebui să se îngrijească de combustibil, dacă nu vor voi să stea în frig.

Prin multe locuri va cădea zăpadă şi râurile — nu toate — vor îngheţa.

O haită de lupi întâlnind o vită rătăcită, prin părţile Moldovei, nu va mai lăsa nici oasele dintrânsa. Sunt semne certe că în această lună partidul liberal va fi la cârma ţării.

Viaţa politică în luna aceasta îşi va urma cursul ei normal. Mai mulţi politicieni vor călători din ţările lor în străinătate, unde se vor întâlni cu alţi politicieni, şi după ce vor asista la un banchet, se vor înapoia în ţările lor de origină.

Februarie

Din pricina inclinaţiunei pământului pe orbită, nu va avea în anul acesta decât 28 sau cel mult 29 de zile.

Prin Bucureşti şi în unele oraşe de provincie, vor fi baluri şi serate dansante.

La sfârşitul lunei Februarie, văd ca prin vis, că în unele locuri: *„nu mai e frig tare,*
oile nasc miei,
uite Februarie,
uite ghiocei".

Martie

Prin părţile de jos ale României zăpada începe să se topească, iar pe Coasta de Azur e chiar cald.

Intr'un local de noapte din Texas câţiva inşi se vor încăera, în urma ridicării prohibiţiei alcoolului de către preşedintele Roosevelt.

La începutul lunei foarte mulţi tineri vor dărui câte un mărţişor tot atâtor doamne şi domnişoare.

Aprilie

Din pricina conjuncţiei lui Venus cu Saturn prima zi a lui Aprilie va fi o zi şugubeaţă, pentru foarte mulţi. Cei cari se vor lăsa păcăliţi, vor face mai multe drumuri de pomană şi vor avea de suferit remuşcări că s'au încrezut în vorbele altora.

In această lună un număr mare de oameni vor muri în diferitele părţi ale globului, dar în schimb alţi mulţi se vor naşte.

Cei cari obicinuiesc să ţină postul îşi vor întrerupe postul în ziua de 9 Aprilie. La această dată, în ţara noastră oamenii — cari vor avea posibilitatea — vor mânca cozonaci şi ouă colorate, probabil în roşu.

Un fenomen meteorologic important este că toată ghiaţa cât a mai rămas se va rupe.

Mai

Dacă Parlamentul va fi deschis, vor avea loc câteva scandaluri. Preşedintele va fi nevoit de mai multe ori să cheme pe deputaţi la ordine.

In ziua de 10 ale lunei, aud clar şi distinct bubuituri de tun.

Prin grădinile publice foarte adesea se vor putea întâlni, mai ales pe seară, şi la sfârşitul lunei, perechi de îndrăgostiţi. Multe din aceste idile se vor termina cu bine, unele însă, dimpotrivă, cu căsătoria.

Iunie

Mai mulţi negustori vor dori să dea faliment, dar nu vor putea, pentrucă de vreme îndelungată nu li se mai acordă nici un credit.

Din portul Hâvre-Cherbourg şi chiar din portul Triest, vor porni vapoare către America. Aceste vapoare, după ce vor ajunge la capătul călătoriei lor, se vor înapoia.

Intr'o şcoală din ţară, din cauza notelor proaste, mai mulţi şcolari vor fi declaraţi repetenţi.

Iulie

Datorită influenţelor pe care Jupiter le exercită asupra pământului, multe din zilele acestei luni vor fi călduroase.

Numeroşi funcţionari luându-şi concediu, vor porni cu familiile lor în oraşe de vilegiatură.

In zilele acestei luni, când timpul nu va fi frumos, va ploua, se va putea întâmpla chiar ca precipitaţiunile atmosferice să fie însoţite de grindină, tunete şi fulgere.

August

Fiind consacrată împăratului roman, această lună suferă încă influenţa lui şi în consecinţă nu numai în ţara noastră, dar şi în alte ţări oamenii vor face băi în mare, bine înţeles numai acei care-şi vor putea permite luxul să ajungă până la ea.

Pâlcuri de paraziţi vor inunda reţelele radiofonice şi audiţiile vor fi astfel turburate.

Fie în Cuba, fie în Chili, în Noua Guinee sau în vreo insulă din Oceania, se va produce un cutremur.

Septembrie

Un avion plecând din New-York spre California, va fi silit să aterizeze.

Un deputat ducându-se cu o petiţie a electorilor săi la minister, va fi primit de către ministru în persoană.

In China, o ceată de bandiţi vor ataca un convoi în drum spre Peking.

In multe locuri oamenii vor preface strugurii în must.

Octombrie

Oricine va pune în această lună la un loc castraveţi sau gogonele cu apă şi sare, capătă murături. Aceasta datorită poziţiei speciale al lui Mercur faţă de Neptun.

In Europa, în multe zile din această lună vor fi ploi încete dar abundente.

35 de inşi porniţi cu tramvaiul dela Capul Podului, vor ajunge până la Halele Centrale.

Noembrie

Unul din teatrele din Capitală va prezenta în această lună o premieră.

Undeva pe glob — din pricina zilelor scurte şi a nopţilor lungi, nu pot vedea precis locul — se va ţine o conferinţă.

La New-York un avocat îmbolnăvindu-se grav, va muri.

In Jugoslavia, mulţi oameni vor avea guturai.

Decembrie

In cursul lunii, prin părţile noastre, de nord sau de sud, va cădea ninsoare. Dacă acest fenomen nu se va întâmpla în România, el va avea cu siguranţă loc într'un stat învecinat cu noi, probabil Polonia.

Un tanc de petrol, plecând din Constanţa, cu toată furtuna depe mare, va ajunge cu bine la Constantinopol.

In ziua de 31, la orele 12 noaptea precis, anul 1934 va deceda.

p. conf.: nic. constantin

În răsboi 1934?

de F. ADERCA

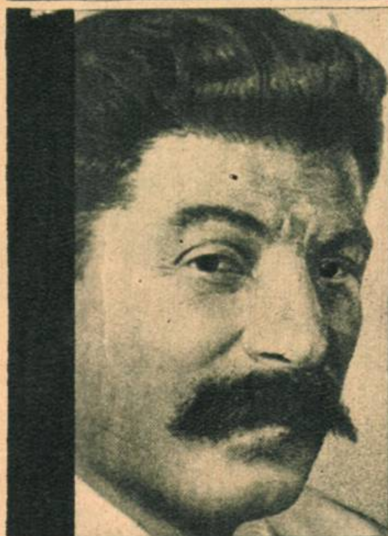
Anul trecut în ajunul Anului Nou am făcut o vizită Babei Rada în mahalaua ei. Mi-a citit în cafeu, în palmă, în cărţi şi mi-a mărturisit la urmă că dacă ar fi fost, băbuţa, mai tânără cu vre-o cincizeci de ani, mi-ar fi citit în ochi şi n'ar mai fi avut nicio grijă. Am recitit profeţia ei şi am băgat de seamă cu uimire că s'a împlinit în 1933, tot ce prevestise în 1932, punct cu punct. De fapt, şireata Baba Rada prevestise tot lucruri obicinuite (care trebuiau să se întâmple!) precum altora le ghiceşte: „Ai suferit de o boală grea în copilărie" sau „Ai să faci un drum lung" sau „Te aşteaptă un mare necaz" sau „Cineva te duşmăneşte, dar să nu te temi" — lucruri care se află în viaţa orişicui, neapărat, şi ne mirăm cum de le-a ghicit.

De-aceia cu toată dragostea şi admiraţia mea pentru Baba Rada, am părăsit-o pentru profeţia anului 1934 şi am hotărât să mă îndrept cu cercetările mele către oamenii din lumea întreagă, în mâinile cărora stă destinul. Ei sunt în stare să ştie ce se va întâmpla cu siguranţă, de vreme ce toate evenimentele hotărâtoare purced de la ei.

Ce dorim să aflăm în primul rând în aceste vremuri turburi? Desigur, dacă vom avea pace sau război. M'am adresat deci d-lor Mussolini, Stalin, Hitler, Paul Boncour şi Lloyd George. Metoda prin care am isbutit să dobândesc răspunsurile lor preţioase, îmi e cu neputinţă s'o trădez, dar pot spune că ea ţine de ordinul telegrafiei, telepatiei, telefoniei şi radiotelescopiei. Ne-am văzut faţă în faţă şi mi-au vorbit cu glasul subţiat de distanţă, dar autentic.


B. Mussolini

— Eşti un naiv, domnule! Nimeni nu vrea răsboiul. Dar răsboiul se impune! Nici o fată nu cere să se mărite, dar măritişul e o necesitate. Fac tot ce îmi stă în putinţă ca'n ziua logodnei, Italia să aibe toată zestrea — tancuri, avioane, bombe, tunuri, submarine, mitraliere, puşti cu repetiţie, — în stare de perfectă funcţionare. Iţi pot declara însă, fără putinţă de desminţire, că nu mă voi bate nici cu Japonia, nici cu Argentina, nici cu Norvegia. Mă voi bate numai cu vecinii (cum se întâmplă totdeauna): cu Sârbii sau cu Francezii — sau cu amândoi deodată. La voia lor. Şi până atunci... aştept!...


Stalin

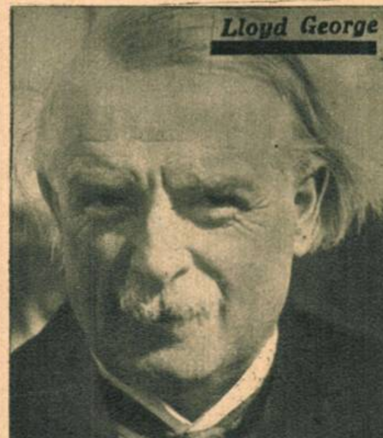
— Nu voi avea răsboi în 1934 cu Japonia, pentrucă 'n 1934 nu pot fi învins. Japonia s'a convins de acest adevăr. S'ar putea să am însă răsboi civil în Rusia. Dar asta nu depinde de mine... Te rog să vorbeşti cu directorul general al instituţiei G.P.U. El are toate documentele cu privire la comploturile de asasinat împotriva mea, puse la cale pentru anul ce vine, şi asupra cărora ne-am fixat.


A. Hitler

— Cine e dobitocul să-şi închipue că sunt atât de dobitoc încât să atac Franţa în 1934?... Cel puţin zece ani de-aci înainte am nevoe de pace, ca să-mi echipez armata cu jumătate măcar din numărul tancurilor şi avioanelor de care dispune azi Franţa. Sufletul meu pacifist a trecut printr'o spaimă cumplită, acum câteva luni, când credeam că Franţa, după retragerea noastră din Liga Naţiunilor, va declara Germaniei „răsboiul preventiv". Dar nu l-a declarat şi astfel am scăpat ca prin minune! Francezii — trebue s'o recunosc — au fost totdeauna oameni de onoare şi adversari loiali: Ei aşteaptă să mă înarmez şi eu! Trăiască Franţa!...


P. Boncour

— Hitler declară că 'ntre Franţa şi Germania nu e niciun diferend. Il cred. Dacă n'ar fi chestiunea Saare. Declar: Nici măcar chestiunea Saare. Căci această provincie nu depinde de noi, ci de ea însăşi. In 1935 va hotărî prin plebiscit dacă preferă regimul Hitler sau regimul republicii franceze. Astfel că totul fiind senin şi pacific înaintea noastră, industriile — mai cu seamă cele de arme — prosperează. Am exportat tunuri în valoare de câteva miliarde franci, avioane şi tankuri de câteva zeci de miliarde. Am fost acuzaţi de unele ziare venale că acest armament a fost predat Germaniei. Acuzarea aceasta e o infamie!... Posed facturile prin care se dovedeşte că toate armamentele şi muniţiile fabricate în ultimii ani de uzinele franceze au fost vândute — Olandei! Nu putem şti ce-i trebue Olandei, ţară mică şi liniştită, tankuri, avioane de bombardament şi tunuri de mare calibru. Poate le vinde.. Avem noi dreptul s'o întrebăm cui le vinde? Şi cu ce preţ?... Ar însemna să renunţăm la principiul fundamental al politicei noastre externe care a fost totdeauna — discreţia! (Discreţia şi dobânda).


Lloyd George

— Domnule, mănâncă în pace, cu toată familia, puddingul de Anul Nou, căci nu vei fi turburat de niciun atac de avioane, de niciun bombardament. Acelaş lucru l-am spus de curând şi vechilor mei amici electorali, în nordul Angliei. Suntem într'un *intermezzo*, aproape de necrezut, dar de care trebue să ne bucurăm repede. Fapt e că avem pace. Câtă vreme?... Asta n'o poate şti nimeni — şi nici nu ne interesează. Nu interesează pe niciun membru al guvernului englez (printre care am mulţi prieteni intimi), căci ei sunt oameni în vârstă şi viitorul nu mai înseamnă prea mult, personal.

E drept că studenţii de la Oxford s'au apucat să facă, aşa deodată, o politică pacifică îngrijorătoare! Au acuzat oamenii politici, pe faţă!... Au spus că dacă oamenii politici nu sunt în stare, nici după cataclismul din 1914, să asigure pacea, de ce au mai apucat să se însoare şi să facă copii, aducându-i într'o lume menită ruinei şi morţii. Ca şi cum părinţii se gândesc la copii, când îi fac şi parcă, atunci când vin pe lume, copiii întreabă pe părinţi dacă le face plăcere...

Afirm că cel mai mare pericol împotriva păcii, îl prezintă industria armamentului, industrie particulară care provoacă, din interes, panica între popoare. Cred că n'ar fi rău dacă popoarele ar cere internaţionalizarea industriei de arme, şi punerea ei sub controlul Ligii Naţiunilor. Dar acest fapt are nevoe de o lungă preparaţie intelectuală... Şi până atunci s'ar putea lua măsura folositoare ca în consiliile de administraţie ale societăţilor de arme şi muniţii să figureze totdeauna, câte unul-doi din membrii guvernului — căci guvernele sunt răspunzătoare de starea de pace sau răsboi — şi chiar câteva figuri bisericeşti, pentru a introduce şi între tankuri ideia creştină... Anglia, ţara Bibliei, aplică de mult aceste nobile principii de umanitate. La 1920, la conferinţa dezarmării

navale de la Washington, a fost trimis lordul Balfour, care era în acelaş timp: Delegat al Angliei şi Membru în consiliul de administraţie al unor mari fabrici de submarine. In anul 1934 fac parte din consiliul de administraţie al Societăţilor de armament *Armstrong şi Cickers*, *patru* membri ai guvernului, *trei* prelaţi ai Angliei, dintre care şi un *episcop*... Vezi, dar, că războiul e departe.

La mulţi ani!...

F. ADERCA

Ştiinţa!

ŞTIINŢA merge împotriva „Doamnei Natura". Doctorul Karl L. Hubbus, un zoolog renumit, a descoperit o nouă specie de peşti, cărora le-a dat numele de „moliile". Moliile nu sunt decât femele! Ştiinţa nu ne poate explica cum se reproduc.

Doctorul Edwin P. Hubble e mai modest: institutul Carneggie din Washington, pe lângă care funcţionează, a declarat că acest savant a putut descoperi, cu ajutorul unui telescop nou, nu mai puţin de 6000 de universuri, cu totul ignorate de astronomi până azi. Când ne închipuim că fiecare din stelele care alcătuiesc aceste universuri sunt de câteva milioane de ori mai mari decât pământul nostru, ne putem închipui (oare ne putem închipui?) cât de mici suntem.

O ţară intr'o ţară

CRIZA prin care trecem şi care a văzut prăbuşirea atâtor bogăţii, care a ruinat atâtea căminuri şi a răspândit în lumea întreagă cam vre-o 25-30.000.000 şomeuri, îndeamnă pe cercetători, pe curioşi, pe ziarişti, să socotiască pe fericiţii soartei, pe cei bogaţi, să stabilească statistice despre toţi cei cari sunt într'o situaţie demnă de invidiat. Astfel s'a ajuns la întrebarea pe care nimeni nu şi-a pus-o până azi: „care e cel mai mare latifundiar din lume?" Acestei întrebări i s'ar fi putut da un răspuns prompt, dacă celebra familie poloneză Samoisky nu şi-ar fi împărţit de curând patrimoniul, dăruind jumătate din terenuri naţiunei. Intr'adevăr proprietăţile ei aveau o suprafaţă de aproape 120.000 hectare.

Astăzi trebue să ne ducem tocmai în Australia, spre a găsi cel mai mare „estate in the world". De fapt aci se găseşte ţinutul care aparţine lui Sir Sydney Kidman, regele crescătorilor de vite, pe care, spre a-l străbate, e nevoie de o zi întreagă de drum cu trenul. Moşiile lui au o întindere de peste 60.000 de kilometri pătraţi, şi întrec astfel suprafaţa Austriei sau a Irlandei. Fericit muritor, nu?

Realltatea Ilustrată

PREŢUL ABANAMENTULUI:

Apare săptămânal. 10 lei exempl.

6 luni	Lei 200
3 luni	Lei 100
1 an	Lei 400

CURIOZITĂŢI

CEI mai mulţi dintre noi nu ne putem aminti decât 10-12 mirosuri diferite, experimentate în cursul vieţii. Totuş pe cât se pare există nu mai puţin de 6.561 de mirosuri. Acest lucru a fost stabilit de către domnii Henderson şi Crocker, doctori în medicină. Ce muncă ar fi pentru linguişti dacă ar trebui dat câte un nume fiecărui din aceste mirosuri.

*

O închisoare în Mandciuria, obligă pe toţi pensionarii ei să muncească spre a trăi. Toţi cei închişi învaţă câte o meserie, şi sunt datori ca în fiecare zi să producă o anumită cantitate de lucru. Vânzarea acestor lucruri raportează închisorii 25.000 yeni pe an, beneficiu net.

Citiţi: „Cinema'



„Realitatea Ilustrată“ oferă 10.000 de lei femeei ale cărei dimensiuni sunt cele mai apropiate de ale vedetei americane MAE WEST

Am anunțat în numărul trecut al revistei, noul concurs pe care-l lansează „Realitatea Ilustrată”.

Revista noastră și-a luat sarcina să lanseze în România, tipul de femee celebră astăzi în lumea întreagă: femeia cu forme pline, după modelul artistei americane Mae West.

Mae West nu este ca celelalte vedete. Și este mândră. Ea nu face sporturi, nu ține dietă. Mănâncă mult, cât îi cere inima și nu fuge câtuși de puțin de alimentele care îngrașă: cartofii, pâinea, carnea, șocolata, crema și bonboanele! E stângace. Ea ține furculița cu mâna stângă și scrie deasemeni cu stânga!

Este foarte mândră de formele ei durdulii, rotunde și pline. Are perfectă dreptate; căci marea majoritate a bărbaților preferă acest gen de femei. Apoi trupul rotund al blondei Mae West este replica vie a faimoasei Venus din Milo.

Nu-i place să mănânce la restaurante luxoase. Preferă restaurantele simple, burgheze, unde se mănâncă mult și bine. Ii place enorm de mult bifteck și cartofi prăjiți în unt. Cartofii copți în cuptor constituesc o delicatesă pentru dânsa. Pentru a-și menține formele pline și rotunde ea mănâncă enorm de multă ciocolată. Prăjiturile, cremele, bonboanele o ajută deasemeni la aceasta.

Concurenta care va avea cele mai apropiate dimenmensiuni față de cele ale vedetei Mae West va obține premiul 10.000 lei.

In numărul viitor vom publica dimensiunile vedetei Mae West, componenții juriului și data precisă a concursului.

Haine vechi

In cartierul sgârie-norilor din New-York se află un magazin foarte important care se ocupă cu trustul hainelor vechi, pantaloni, paltoane, etc. Cifra de afaceri a acestui magazin se ridică anual la două milioane dolari. Nici nu ne putem închipui câte haine trec în fiece an pela domnul Christensen din Brooklyn, căci marfa aceasta se vinde cu kilogramul. In medie un rând de haine valorează zece cenți, ceeace înseamnă că e prea uzat pentruca un alb să-l mai poarte.

Clienții sunt toți oameni de culoare, indigeni cari trăesc în țările exotice, căci nici negrul american — oricât ar fi de sărac — n'ar cumpăra o marfă atât de păcătoasă. Nici nu e vorba de haine de prima mână, ci de a treia și chiar de a patra. Hainele acestea vechi nu se vând sub forma de costume complete căci unele bucăți se cer mai mult, altele mai puțin. Astfel China face un consum mare de pantaloni, pe câtă vreme indienii cer mai ales veste, Comerțul cu Africa e înfloritor și cu cât culoarea stofelor e mai vie, cu atât se plasează mai ușor marfa în acest continent. Un palton verde cu careuri violete se poate vinde în Congo cu jumătate de dolar. Și acolo moda își are legile ei, dar acestea nu sunt identice cu cele pe care le dictează Prințul de Galles.



CAZUL MARGARETEI WÜRDER



DE câteva zile ne cuprinsese îngrijorarea şi tot soiul de bănueli cu privire la soarta unei oarecare Magdalena Haine, o tânără angajată în serviciul secret american, în timpul războiului cel mare. După o serie de misiuni înplinite cu o destoinicie lăudabilă, încredinţasem acestei Haine sarcina de a porni pe urmele unui oarecare baron Stolz, tip suspect semnalat nouă de către cei mai iscusiţi agenţi ai Corpului „Silent Watchers", sau „Gardienii tăcuţi" cari în vremurile acelea dramatice au operat cu mult succes în câmpul lor de activitate.

Trebuia să nu-i pierdem din vedere pe acest baron şi ne gândirăm că Magdalena Haine era fiinţa cea mai nimerită pentru implinirea acestui scop, cu atât mai mult cu cât baronul era un bărbat peste măsură de afemeiat, în vârstă de patruzeci de ani, iar Magdalena, o fată graţioasă, numai de douăzeci şi cinci.



Spioana încearcă să cucerească pe acela de care are nevoe

Dar treceau zilele şi de la agenta noastră nu primisem încă veşti; faptul acesta, ne punea pe gânduri, deoarece se obicinuia ca orice agent trimis în misiune, să ne trimită un raport zilnic al activităţii sale şi apoi ştiam, din experienţă, că lipsa unor asemenea rapoarte însemna, de cele mai multe ori o întâmplare nu tocmai plăcută. Precum am spus, Magdalena era destul de şireată şi inteligentă, dar nici agenţii duşmani nu erau mai puţin, iar cât despre baronul acela... La drept vorbind, nu prea ştiam nimic precis în jurul acestui domn, afară de câteva amănunte foarte vagi de altfel... In sfârşit era suspect.

— Nu se ştie niciodată ce se poate întâmpla... — zicea Holwad unul din şefii noştri, muşcându-şi buzele — şi mi-ar pare rău dacă Haine ar fi căzut în vre-o cursă... Vă amintiţi de cazul Margaretei Würder?



Da, ne aminteam cu toţii de cazul sărmanei Würder care, pentru a rachetă de tenis căpătase două gloanţe de revolver în piept. Un agent duşman descoperise secretul acelei rachete nevinovate. Intr'adevăr, sfoara care alcătuia plasa era împletită şi colorată în mod special; deci, plasa aceia avea o semnificaţie, unul din desele mijloace de corespondenţă folosite de spioni. Astfel că Margareta avusese un sfârşit pe atât de dureros cât şi de neaşteptat.

Trecură alte două zile şi iată că într'o seară... Imi amintesc foarte bine scena tragicomică petrecută atunci când ne sosi o telegramă cifrată şi, maiorul Holwad, văzând ultima cifră, sări în picioare exclamând: — „Dacă nu mă înşel, e chiar semnătura Magdalenei Haine!" Apoi, ca un nebun începu să răscolească într'un dulap vecin, — „Da, este a ei!" — zise el după o clipă şi luând cifrul şi un creion se apucă să tălmăcească cele câteva grupe de numere cari alcătuiau cuprinsul telegramei.

Nu-l văzusem niciodată pe maiorul nostru atât de întărîtat şi, chiar astăzi când mi-aduc aminte, cred pe bună dreptate că el iubea pe mica Magdalena Haine. Se scurseră două sau trei minute cari ni s'au părut o veşnicie. In cele din urmă, ridicând capul, pironi asupra mea o privire stranie: de om beat, aş spune, dacă nu m'aş teme că jignesc pe un prieten superior mie. In fine, cu gestul cumpănit, aproape solemn, el luă telegrama şi mi-o întinse. Temându-mă de vreo nenorocire privii cuvintele şi liniile trase cu creionul, pe cari maiorul le tradusese sub şirul de numere şi izbucnii într'un hohot de râs nebun. A râde, e o vorbă; s'ar cuveni să spun că am fost cuprins de o adevărată explozie de ilaritate şi că puţin a lipsit să nu-mi rup fălcile. Pe telegrama aceia mult aşteptată, erau aceste cuvinte: „M'am măritat cu baronul. Sunt fericită. Ertaţi-mă. Magdalena Haine"

*

Intâmplarea aceasta confirmă cele spuse de către unul din şefii serviciului secret englez: Sir Basil Thompson, dacă-mi amintesc bine, care rosti într'o împrejurare aceste cuvinte lapidare

„Femeile nu sunt destul de apte pentru spionaj, deşi bărbaţii ar fi de părere contrarie. In meseria noastră, nu ne putem bizui prea mult pe femei, căci din puzderia de aventuri prin cari am trecut în lunga mea carieră, am reţinut câteva episoade cari mă îndreptăţesc să am o astfel de părere faţă de ele. E drept că femeile sunt cu mult mai perspicace decât bărbaţii şi, ca să repet cuvintele unui învăţat ilustru „toţi ar putea spune că au cunoscut femei cari văzând o altă femee trecând în goana mare cu trăsura, aveau vreme suficientă s'o examineze din cap până în picioare toaleta doamnei din trăsură, până la a-i descrie nu numai croiala şi calitatea stofei, ci să spune chiar şi dacă tivul era făcut de mână sau lucrat la maşină”...

Aşa dar femeia e o observatoare, şi încă o observatoare neîntrecută; dar vezi că mai e şi inima care, câteodată, face anumite pozne...

Ca încheere, pot să istorisesc încă ceva. Tot o aventură de spionaj, sau, mai bine zis, a poliţiei secrete, în care e o dovadă destul de semnificativă a surprizelor ce le putem întâmpina atunci când la mijloc e eternul feminin. Episodul, este amintit şi de Schneider care a fost, să zicem astfel, părintele poliţiei secrete; prin urmare, ne întoarcem cu mulţi ani în urmă, fără ca prin aceasta istorisirea noastră să-şi piardă din farmec.

Personagiile: un nobil rus care, după douăzeci de ani dela această întâmplare va deveni ambasador; o doamnă, tot de origină rusă care urma să se mărite cu nobilul rus şi, în sfârşit, un al treilea ins, om de lumea mare, redus să trăiască din expediente, după multe înfrângeri şi dezamăgiri suferite în viaţă.

Cu câţiva ani înainte, femeia avusese legături cu omul de lume; legăturile acelea erau documentate de un pachet cu scrisori, destul de compromiţătoare, cari sunt păstrate cu multă gelozie de către fostul aristocrat. Acesta, precum am spus, trăeşte din expediente şi ştie că cu scrisorile acelea ar putea să înlăture apropiata căsătorie a femeii. Incearcă aşa dar un şantaj. Femeia nu ştie ce să facă, cu atât mai mult că şantajistul nu cerea numai bani. Ea, atunci, caută sprijin într'un loc înalt. Şi iată că, nici mai mult nici mai puţin se amestecă chiar poliţia secretă moscovită care pune la cale o cursă urzită cu multă iscusinţă. Femeia, va fixa o întâlnire şantajistului. Intâlnirea nocturnă într'o grădină discretă o unei vile unde cel în cauză va veni bucuros, aducând bine'nţeles şi pachetul cu scrisori. La momentul oportun, agenţii secreţi ascunşi în grădină îşi vor face apariţia ca să salveze onoarea femeii şi să pue mâna pe scrisori.

Lucrurile se petrec de minune, întocmai cum fusese prevăzute; vinovatul căzând în cursă capătă câteva lovituri de picior, pe când femeia dispare în întuneric, stăpână de-acum pe scrisorile compromiţătoare.

Dar nu se ştie cum, logodnicul, adică nobilul rus, viitor ambasador, află totul şi logodna se desface. Totuşi, ca în orice operetă şi aceasta trebuia să aibă un sfârşit vesel. Cum? Foarte simplu: tocmai atunci se întâmplă ca şantajistul nostru să moştenească o moştenire fantastică; se întoarce aşa dar, bogat... şi femeia răzbunătoare de eri, redevine iubita lui.

*

Această întâmplare autentică nu s'a sfârşit. Trec câţiva ani, în scurgerea cărora, aristocratul, ca să nu-şi uite obiceiul, risipeşte toată moştenirea şi ajunge iarăşi în mizerie. Femeia rămâne... disponibilă şi atunci, poate din recunoştinţă faţă de poliţia secretă la care găsise sprijin într'o vreme, intră să facă parte şi dânsa din serviciul secret, însă al unei puteri străine. După câtva timp, i se dă o misiune delicată, având drept obiectiv chiar pe fostul logodnic, adică acel nobil rus care în răstimp, făcuse o carieră strălucită. Fostul logodnic tocmai era transferat dela o reşedinţă diplomatică la o alta: are bagajele gata şi, printre multele-i cufere, se află şi unul care conţine documente de mare însemnătate. Dar cum să se afle care anume era cufărul acela? Chiar femeia noastră e însărcinată să facă descoperirea şi se duce să-l viziteze pe nobilul rus, fostul logodnic care, deşi mâhnit că părăsea localitatea, o primeşte totuşi cu braţele deschise.

In faţa unei iubiri de demult, simţi totdeauna plăcere, reîntinereşti. Şi, când redevii tânăr, faci adeseori şi prostii. Cufărul cu documente e chiar acela pe care stau acum de vorbă, cei doi porumbei.

— Trebue să am multă grijă pentru cufărul acesta şi de aceia îl ţin lângă mine... — murmură nobilul pe când femeia, cu creionul de roşu pentru buze, însemnează scândura cufărului, în aşa fel ca complicii ei să-l poată identifica apoi cu uşurinţă şi să-l facă să dispară...

P. M. K.

Un senzaţional proces de divorţ

O dragoste prin corespondenţă şi un soţ mistificat

Acum câteva săptămâni a avut loc la Chişinău un proces de divorţ unic în analele tribunalelor.

Depoziţiile soţilor şi ale unei tinere doamne Zoe Niculescu au relevat un caz tragi-comic de „amor prin corespondenţă”.

Soţul, citise acum trei ani — pe când supraveghia construirea unui drum de fier într'o regiune depărtată de centru — la rubrica de corespondenţe a unui cotidian, un anumit anunţ ce-i trezise interesul. Autoarea anunţului nu-şi da numele dar îi parveni totuşi o scrisoare a tânărului inginer prin administraţia ziarului.

Ea-i răspunse tot printr'o scrisoare, într'un stil atât de inteligent şi de interesant — şi într'o scriere atât de frumoasă — încât d-l Cantemir un pasionat grafolog, începu a-i face o curte asiduă prin corespondenţă. Corespondenţa dură mai bine de un an până când d. Cantemir o convinse să-i acorde o întâlnire la Cernăuţi.

Astfel se făcu ca Nicolae Cantemir o întâlni pe Felicia Mănescu. O găsi cu mult deasupra aşteptărilor lui şi o lună mai târziu, erau căsătoriţi. Trăiră fericiţi aproape doi ani când se întâmplă ceva care-l făcu pe soţ să concepă bănuiala că fusese victima unei mistificări.

Soţia sa, care în timpul lunii lor de miere îi spusese că-şi scrântise mâna dreaptă şi că doctorul îi recomandase să scrie numai la maşină, multă vreme, poate chiar câţiva ani, dădu inginerului care pleca tocmai în oraş o carte poştală s'o pună la cutie. Mesagiul era scris la maşină, dar soţul observa totuşi câteva rânduri de mână în partea de jos a cărţei. Scrisul acesta n'avea însă nimic comun cu cel care umpluse paginile scrisorilor de dragoste pe care le păstrase pachet într'un sertar al biuroului său.

Toată ziua aceea fu obsedat de descoperirea sa iar seara avu loc o explicaţie în cursul căreia soţia mărturisi că Zoe Nicolescu şi nu ea scrisese acele mult preţuite scrisori. Tot Zoe fusese cea care dăduse anunţul în jurnal dar cum nu intenţiona să se căsătorească, rugase pe prietena ei Felicia să se prezinte la întâlnirea acordată inginerului. Felicia se învoise şi continuă amăgirea pentrucă se îndrăgostise de inginer.

Inţeleptul judecător, îl întrebă atunci pe N. Cantemir dacă, acordându-i-se divorţul pe bază de mistificare, s'ar căsători cu adevărata autoare a scrisorilor.

„Nu” a răspuns reclamantul „Pentruce s'o fac, dacă n'o iubesc”?

In loc să ia o decizie legală, judecătorul invită atunci pe amatorul grafolog şi pe soţia sa, în camera de deliberare, de unde o oră mai târziu, ieşiră împăcaţi, braţ la braţ şi surâzând fericiţi.

Un an DELA REVOLTĂ

Ce spun zecile de lucrători C. F. R. un an după regretabilele incidente de la atelierele Griviţa

ACUM un an, pe vremea asta, lumea bucureşteană era încă sub impresia dureroaselor scene petrecute în Calea Griviţei, când numeroşi lucrători ai atelierelor căilor ferate au ispăşit în mod trist o rătăcire de moment, determinată — se spune azi — de agitaţia unor agenţi provocatori, amestecaţi printre paşnicii şi harnicii muncitori c. f.-rişti.

Ne aducem aminte şi de panica ce a stârnit svonul că „mai mulţi lucrători de la atelierele cfr." ar fi intrat prin canalele subterane cu scopul de a face să sară în aer noile instalaţii ale atelierelor. O noapte întreagă, autorităţile emoţionate au alergat prin canale şi s'au pus sentinele la fiecare gură de canal, cu ordin de a trage imediat ce va ridica cineva capacul şi va scoate capul de sub pământ.

De fapt, fusese o modestă aventură a doi foşti lucrători de la uzinele comunale şi cari, fiind şomeuri, s'au scoborât, la miezul nopţii, în adâncimea reţelei de canale subpământene bucureştene, spre a căuta acolo banii şi bijuteriile, pe cari cetăţenii Capitalei le pierd pe stradă şi cari apoi se aruncă, odată cu zăpada, în canale. Norocul şomeurilor a fost că ei au eşit repede din canale şi pe o gură depărtată de cartierul gării, căci altfel ar fi fost împuşcaţi, fiind luaţi drept conspiratori-atentatori.



Procesul acuzaţilor în turburările de la C. F. R. Griviţa

Pe un câmp deschis, având diferite linii de garaj, încrucişate în diferite senzuri, în bătaia Crivăţului, a vântului şi a ploilor, se aduc vagoanele de clasa a III-a, precum şi vagoanele de marfă, cari au nevoe de reparaţiuni.

Aci şi lucrătorii par de „clasa III-a", adecă mai oropsiţi, negri la faţă, murdari şi sdrenţuiţi, muncind mai greu ca toţi şi fiind mai puţin plătiţi ca toţi.

Se văd şi aci uriaşele poduri basculante, instalaţie modernă pentru a transporta vagoanele dintr'o parte în alta a atelierelor, de sub cerul liber. Totuşi hamalii şi lucrătorii, dintre cari mulţi nu câştigă nici două mii de lei lunar, sunt nevoiţi ca — în acelaş timp cu macaralele — să ridice greutăţi mari şi cu spinarea.

Insă lucrătorii, cari de multe ori, cu mânile înţepenite de ger şi cu degetele crăpate, lucrează la piese de metal, a căror temperatură e de multe grade sub zero, nu se plâng atât de condiţiile grele ale muncii sub cerul liber, cât de alte greutăţi şi nedreptăţi, cari — după părerea lor — desorganizează munca în ateliere, atât în dauna lucrătorilor, cât şi în interesele superioare ale instituţiei.

Expunem mai la vale aceste nemulţumiri ale lor.

MUNCA IN VISCOL

Atelierele C. F. R., de lângă Gara de Nord, sunt cele mai impunătoare din ţară. Pe o suprafaţă de kilometri pătraţi se înşiră hale grandioase, săli uriaşe de lucru, dintre cari unele ar putea cuprinde câteva din cele mai mari catedrale din lume. Azi se văd, în unele din aceste ateliere, zeci de locomotive, aşezate pe macarale speciale, ca într'o clinică de spital. Aci se repară maşinele, vagoanele de clasa I-a şi a II-a, vagoanele regale, etc.

In jurul lor furnică ingineri şi sute de lucrători.

Totuşi este o parte a atelierelor, cea mai depătată de intrarea principală şi de birourile direcţiei, — acolo unde „cei mari" nu vin niciodată, locul fiind prea depărtat şi neadăpostit.

ORGANIZAŢIILE LUCRĂTORILOR

Lucrătorii de la C. F. R. îşi au organizaţiile lor profesionale, cari sunt *sindicatele*, pe ateliere.

Deoarece există ateliere la Bucureşti, Timişoara, Cluj, Constanţa, Cernăuţi, Iaşi, Galaţi, Ploeşti, T.-Severin, etc., sunt şi tot atâtea sindicate. Bineînţeles, sindicatul din Bucureşti este cel mai mare, deoarece şi atelierele, foarte vaste, întrebuinţează aproximativ vre-o şase mii de lucrători.

Toate aceste sindicate sunt afiliate „Uniunii generale", cu sediul în str. Isvor 37, la Bucureşti.

Lucrătorii, cu cari am vorbit, sunt nemulţumiţi că în hotăririle, ce se iau, nu sunt consultate organizaţiile. Comitetele sindicatelor şi chiar ale „Uniunii generale" nu sunt băgate în seamă nici de că-



istigatorul lucrătorilor rosteşte un discurs

're direcţia atelierelor maşinelor, nici de aceea a atelierelor vagoanelor, cele două mari secţiuni.

Inginerii şefi ai diferitelor secţiuni de asemeni nu cred necesar să se pue in contact cu aceste comitete. Astfel că s'a rupt orice legătură între lucrători şi direcţia generală a căilor ferate.

Lucrătorii cred că aceasta este dăunător atât din punctul de vedere technic, al muncii productive, cât şi din punctul de vedere moral şi al menţinerei bunei ordini. Ei susţin, că inginerii şefi şi direcţiile atelierelor ar trebui să aibă mai des conferinţe cu membrii comitetelor de organizaţii, ale lucrătorilor şi mai ales atunci când se iau decizii cu un caracter mai important.

CATEGORIA LUCRĂTORILOR FĂRĂ ŞCOALĂ DE UCENICI

In interesul general şi pentru a preîntâmpina manifestări anarchice, credem că e bine să înregistrăm aci plângerile diferitelor categorii de lucrători, cu cari am vorbit, rămânând ca Direcţiunea generală a C. F. R. să ia măsurile, ce va crede de cuviinţă, satisfăcând pe cei ce au dreptate, şi în măsura posibilităţii.

Sunt o serie de lucrători cari nu au putut termina şcoala de ucenici înainte de epoca satisfacerii exigenţelor legii de recrutare. Ei au fost luaţi în armată, după ce ani de zile s'au specializat în lucrările din atelierele C. F. R.

Acum, după ce au terminat armata, ei nu au mai fost reprimiţi în ateliere şi nici de altă treabă nu se pot apuca, deoarece specialitatea lor este asta, unde au muncit din copilărie. Ei roagă să se cerceteze cauza lor şi să li-se facă dreptate.

LUCRUL CU BUCATA

— E un sistem nenorocit acesta, al lucrului cu bucata!"— îmi spunea un lucrător, pe când se spăla cu zăpadă pe mâni, pregătindu-se să mănânce.

— De ce nu te speli cu apă? — l-am întrebat.

— Ţevile sunt îngheţate, căci lucrăm afară, în câmp. Dacă aduce cineva o sticlă de apă până aci, îngheaţă de drum şi uneori se sparge sticla în mâni... Nici apă de băut nu avem... Dar nu ne plângem atât de canonul nostru trupesc, cât de desorganizarea atelierelor din pricina lucrului cu bucata...

— De ce dezorganizează atelierele?

— Munca ar trebui să se facă în mod automat la o instituţie atât de mare ca aceasta. Eu să stau la maşina sau masa mea de lucru şi să primesc ce să muncesc, fără să pierd nici un minut.

„Aşa ar fi, dacă am fi plătiţi cu ziua, sau cu luna...

„Insă pentrucă lucrăm cu bucata, nimeni nu se interesează de noi. Muncitorul e lăsat în voia soartei, să se sbată cum ştie, să stea degeaba...

„Suntem obligaţi să căutăm material, să alergăm prin birouri după bonuri de material, să stăruim să obţinem buletine de lucru...

„E un fel de desinteresare din partea administraţiei. E un stat in stat. Caşi cum ar exista numeroase mici ateliere, închiriate de grupe de lucrători, şi cari lucrează independent, fiecare separat, pe cont propriu. Se dărâmă... se clădeşte... Asta vedem în jur... Dar nimeni nu se interesează de suferinţele noastre şi de sistematizarea muncii" — spun lucrătorii.

SCĂDEREA PREŢURILOR

— Preţurile sunt calculate pe bucată, dar în mod nedrept. De multe ori mi se cere o muncă dublă pentru o piesă; totuşi preţul nu numai că nu se urcă, dar se şi scade.

„Sunt nemulţumiri în atelierul de locomotive, unde preţurile s'au scăzut fără ca să fie consultaţi lucrătorii. Şi astfel se face că — de pildă — la un „banc" un lucrător poate câştiga 4000 de lei lunar, pe când altul de alături, coleg tot atât de destoinic, şi muncind mai intens, nu poate câştiga nici 2000 de lei, cu toată osteneala lui."

Asemenea nedreptăţi acumulează amărăciune şi descurajare în sufletele lucrătorilor — spun interlocutorii noştri — ceeace ar trebui evitat.

CÂT CAŞTIGĂ UN LUCRĂTOR?

Un lucrător de la C. F. R. nu are salar sigur. Nu-şi poate stabili nici un budget de cheltueli şi niciodată nu ştie cât va câştiga în cursul lunii.

Oricât de muncitor, oricât de cumpătat, oricât de cuminte şi econom ar fi, el şi soţia lui, lucrătorul nu-şi poate menţine echilibrul budgetului. Toţi lucrătorii sunt datori şi niciodată n'au un ban în pungă.

Cei „bine văzuţi" pot obţine, pentru lucru, piese bine plătite şi atunci ajung să câştige şi până la 6000 lei lunar. Dacă însă cade nenorocul pe un lucrător să aibă de efectuat piese rău plătite, atunci acelaş lucrător va câştiga numai pe jumătate sau nici atâta.

— *Nu s'ar putea învinui organele superioare de intenţionate nedreptăţi. Totuşi, involuntar, ele nedreptăţesc pe lucrători.*

„Concluzia ar fi că preţurile au fost rău calculate, deoarece nu au fost consultaţi lucrătorii. Ar mai fi de tras concluzia, că tot sistemul, al lucrului cu bucata, nu este bun pentru atelierele C. F. R." — spun lucrătorii.

ALOCAŢIA DE CHIRIE

Inainte lucrătorii aveau o alocaţie de chirie şi de scumpete. Aceste erau singurele sume fixe, pe cari direcţia le plătea, calculându-le în proporţie cu un salar de bază.

Dacă, de pildă, lucrătorul era lăsat să lâncezească într'o lună, sau avea piese prost plătite, dacă ajungea la suma de 2000 de lei, de pildă, — i se mai adăuga o mie de lei alocaţia şi ajungea astfel la 3000 de lei lunar, sumă cu care tot o mai scotea la capăt.

— Dar parcă mi-aţi spus că nu aveţi salarii..." — am obiectat lucrătorului, care-mi dădea explicaţiile de mai sus.

— E o socoteală foarte încurcată, care ar zăpăci pe oricine nu-i deprins... Se socoteşte după o tabelă de salarizare, 11—25 de lei ora, dar numai dacă lucrezi. Dacă stai degeaba, pentru că nu ţi s'a dat material... sau n'ai putut pune mâna pe anumite fiţuici tipărite şi scrise prin birouri... atunci nu ai nici acest „salar de bază". Socoteala e complicată, deşi ar putea fi foarte simplă... — îmi spune lucrătorul.

„Aşa cum e, pe baza acestui calcul încurcat, lucrătorii totuşi se bucurau de această alocaţie întreagă. Când, de pildă, lucrătorul era bolnav, tot încasa o sumă, cu care se ajuta, şi anume cam 30% din acest aşa zis salar de bază, calculat la 6 zile pe săptămână.

„Acum alocaţia a fost scăzută la 15% şi se socoteşte numai la 5 zile lucrate. Azi lucrăm numai 5 zile pe săptămână. Sâmbăta atelierele sunt închise!

„IN MODUL ACESTA SALARIILE MULTOR LUCRĂTORI AU FOST REDUSE LA JUMĂTATE. ESTE IMPOSIBIL DE TRAIT CU SUMA REDUSĂ, CE O PRIMIM IN SCHIMBUL MUNCII GRELE, CE O DEPUNEM.

Muncitorii pretind ca guvernul liberal să revie asupra acestei decizii luate de d. general Ionescu. Ei cer ca să li se dea din nou vechea alocaţie de chirie şi scumpete.

NOUL REGULAMENT

Lucrătorii sunt mulţumiţi de noul regulament de aplicare a legii *ad-hoc*.

Totuşi nu au încredere că „notele calificative" se fac obiectiv. Ei îşi permit să atragă atenţiunea direcţiunii generale a C. F. R. ca să studieze chestiunea şi aşteaptă cu încredere măsurile, ce va lua d. Mereuţă, noul director general al căilor ferate, împreună cu d. ing. Balinsky, directorul central al atelierelor.

Lucrătorii c. f.-rişti ne roagă să asigurăm autorităţile că spiritul de desordine nu găseşte teren de germinare în sânul lor. Ei îşi dau seamă de rolul important pe care-l au atelierele C. F. R. în întregul complex şi rulaj economic al bunei stări materiale a ţării. Dar roagă să fie consideraţi ca oameni, nu ca animale de muncă, ţinându-se seamă de nevoile şi plângerile lor juste.

— Sunt unii şefi, prin unele secţii, cari au obiceiul de a bate pe lucrători" — îmi spun informatorii mei — „Bătaia a fost desfiinţată în armată; ea nu ar trebui reînviată în atelierele C. F. R. Au fost bătuţi oameni în vârstă, însuraţi şi cu copii."

VIZITA MINISTRULUI COMUNICAŢIILOR IN ATELIERE

D. Richard Franasovici, ministrul comunicaţiilor, însoţit de d. Cezar Mereuţă, directorul general al C. F. R. şi d. Balinsky, directorul central al atelierelor, a vizitat săptămâna trecută atelierele.

Cu acest prilej a ţinut să fie de faţă şi d. Gică Orleanu, primarul sectorului.

Lucrătorii speră că în urma vizitei d-lui ministru Franasovici, să fie reprimiţi cei concediaţi după greva de anul trecut şi cari acum trăesc în mare mizerie, cu familiile lor.

In ţară, la diferitele ateliere ale C. F. R., sunt zeci de mii de lucrători. Pentru a susţine dreptele plângeri ale acestui popor de harnice şi modeste albine, precum şi în interesul superior al instituţiei, credem că am făcut bine punând câteva coloane la dispoziţia chestiunii lucrătorilor. Sperăm că autorităţile superioare se vor sezisa, dând satisfacţie lucrătorilor în marginile posibile.

ALEX. F. MIHAIL



Furtul IN MAGAZINE

SE vorbeşte mult despre cleptomanie, boală stranie, care împinge persoane înstărite şi cu un înalt rang social, să se expuie unor situaţiuni din cele mai riscate, pentru a-şi însuşi obiecte de o valoare în general neînsemnată.

Psihiatrii, medicii şi specialiştii, tăgăduesc de fapt existenţa cleptomaniei. Justiţia tinde şi ea să confirme această părere negativă. Numai avocaţii şi, fireşte, inculpaţii, se încăpăţânează să solicite o scuză patologică pentru acţiuni atât de penibile.

In dorinţa de a aduce lumină în această chestiune controversată şi care dă loc la scandaluri frecvente în cercurile lumei bune, o revistă parisiană s'a adresat poliţiei, rugând-o să participe la desbatere.

S'a stabilit astfel, prin depoziţiile comisarilor parisieni, că trei comisariate din centrul Capitalei franceze, au de examinat fiecare pe an vreo 3000 de afaceri de felul acesta. Răspunsul agenţilor poliţieneşti e aproape identic:



„Cleptomania există în cazuri particulare, extrem de rare, excepţii care confirmă regula enunţată de medicii specialişti".

Se citează câteva cazuri rare, între altele acela al unei doamne din înalta societate, arestată pentru un prim furt la un mare magazin din Boulevard Haussman. Această doamnă, care avea în poşetă câteva mii de franci, furase totuş un articol de parfumerie, în valoare de câţiva franci.

Prevenit, soţul organiză o strictă supraveghere a soţiei. Au trecut astfel câteva luni fără să se producă o recidivă. După câtva timp, însă perechea, ducându-se într'o dimineaţă la un matineu al Comediei franceze, doamna ieşi în antract şi se repezi la marele magazin din vecinătate, unde fu prinsă din nou în flagrant delict de furt. Pusă sub observaţie, îngrijită la domiciliu de specialişti eminenţi, părea câtava vreme că a scăpat de obsesia bolnăvicioasă. De fapt, calmul era numai aparent. Intr'o bună zi, pretextând că servitoarea a uitat ceva, cleptomana părăseşte dejunul şi se duce la băcănie ca să facă o cumpărătură urgentă. Cu acest prilej, intră din nou în acelaş magazin, unde e arestată pentru a treia oară.

Acest caz e tipic. El se clasează cu adevărat în definiţia ce se dă cleptomaniei: „impulsiunea obsedantă de a-şi apropia un obiect pe care persoana îl are înaintea ochilor, obsesiune la care sucombă după ce a rezistat din toate puterile".

E un caz caracteristic, întrucât avem recidivă, iar fiecare încercare a fost urmată de o arestare. Cleptomana, a operat deci cel puţin în ultimele două cazuri, deşi ştia importanţa pedepsei ce o aşteaptă.

Şi pedeapsa n'a oprit-o. Ba — am putea spune chiar *dimpotrivă*. Ne găsim probabil, în faţa unei nevropate, care acţionează tocmai pentru a trezi acele senzaţii violente, pe care le-a încercat la prima arestare.

Acest caz e poate mai frecvent decât suntem dispuşi să credem.

Dar să examinăm împrejurările, — întotdeauna aceleaşi — care sunt caracteristice pentru genul furturilor.

Dacă ispita este elementul capital, o condiţie esenţială a săvârşirii furtului este înghesuiala. Mulţimea joacă aci un rol primordial. Un furt



Vânzătorii trebue să fie foarte atenţi faţă de cleptomanele din magazine

cleptomanic sadea ar trebui să fie săvârşit în orice magazin în care s'ar găsi obiectul ispititor. Or, nu cunoaştem exemple de felul acesta. Lipsesc în acest caz elementele aţâţătoare, pe care, cleptomanul le găseşte tocmai în valul mulţimei şi când această mulţime îi oferă o posibilitate de scăpare, săvârşirea gestului devine inevitabilă.

Există unele femei, care fură orice, chiar sub ochii vânzătorilor sau inspectorilor, cari o privesc cum operează.

In ce măsură asemenea femei sunt mai mult bolnave decât vinovate? Iată o problemă delicată şi extrem de complexă.

E bine stabilit că sabia lui Damocles nu mai reprezintă astăzi decât o sperietoare de ciori şi că un cleptoman se mulţumeşte să săvârşească gestul pentru... amorul artei. Ce importă urmările, principalul este să trăiască beţia clipei!

E necesar ca gestul să fie înfăptuit şi odată înfăptuit, cleptomanul pleacă mulţumit şi tremurând, ascunzând obiectul de câţiva gologani, şterpelit din etalaj.

In felul acesta e înţeleasă cleptomania. De fapt, nu mai există cleptomani, dar dacă există unul, toţi vor să intre în această categorie.

OCAZIA FACE PE HOŢI

Unul din marile magazine pariziene a realizat în ultimul an o cifră de afaceri de 1.300.000.000, adică vreo 9 miliarde de lei. După cum vedem o cifră... astronomică. Pentru a realiza această vânzare enormă s'au experimentat tot felul de sisteme şi metode. Cea mai eficace din toate experienţele s'a datorit inovaţiunea etalajelor interioare. O bună parte din succesul magazinelor moderne se datoreşte tocmai acestei măsuri. Femeile în special sunt foarte inspitite să cumpere o sumedenie de articole, pe care le văd expuse în asemenea etalaje. Aproape nici una nu rezistă acestei ispite. Cea mai mare parte se hotăresc să le cumpere, altele să le... fure.

Cel puţin douăzeci de furturi sunt identificate în marile magazine, în fiecare zi. Furturi comise de femei în general.

Şi ce fură aceste femei? Ciorapi de mătase, lingerie fină, pălării, parfumuri, indiferent de valoare. Principalul este să fie unul din accesoriile cochetăriei femenine.

Şi totuş la cât credeţi că se ridică într'un an de zile, valoarea totală a acestor obiecte furate, identificate sau nu? La două milioane de franci, adică 13 milioane de lei.

Pentruce se fură? Ispita! Te vezi în mână cu obiectul ales. Nici o vânzătoare. De jur împrejur, mulţime. Nu eşti văzută, nu te ştie nimeni, şi, hait, l-ai băgat cu uşurinţă în poşetă. In general autoarele acestor furturi nu sunt localnice. Localnicele sunt deprinse de multă vreme cu marile magazine şi au trecut de epoca ispitei irezistibile. Dimpotrivă, provincialele şi străinele sunt orbite de strălucirea etalajelor bogate şi rezistă cu greu tentaţiei.

Intre pariziene există e drept şi midineta, cu ciorapi rupţi şi căreia o colegă îi spune în atelier: „Nu fi proastă, e aşa de uşor să te 'nvârteşti de o pereche de ciorapi".

Sunt apoi femeile măritate, ale căror bărbaţi, slujbaşi modeşti, nu câştigă deajuns ca să le ofere cutare obiect de toaletă pe care-l are doamna cutare.

Mai sunt şi profesioniste, dar cu acestea e o poveste întreagă.

Pentru provinciale, refrenul e acelaş: „sosită eri la Paris, mulţimea, fascinată, nimeni care să-i arate casieria, îmbulzeală, aşa că...".

Pentru străini, cupletul are variante în diferite limbi, dar rămâne acelaş în fond.

Toate au o criză de nervi, cascadă de lacrămi şi în graiul străin reuşesc să strecoare aceste manifestări... internaţionale.

Fiecare furt este pentru poliţistul care-l studiază un caz special. Cutare femee are copii, cutare e însărcinată şi pofticoasă, cutare e bogată, cutare are relaţiuni şi influenţe şi aşa mai departe, o serie întreagă de impedimente pentru o urmărire judiciară.

O delicventă este lamentabilă, o alta arogantă, mincinoasă, o alta inteligentă dar vicioasă, o alta sălbatecă şi pocăită. Toate sunt însă egoiste. S'a constatat că întotdeauna reprezentantele sexului slab nu fură decât obiecte care le sunt de un folos direct. Ele nu se gândesc decât să-şi satisfacă un capriciu. Nu se cunoaşte cazul ca o femee să fi riscat un furt pentru a aduce soţului o cravată de mătase sau un pullover de lână.

Dimpotrivă, toţi bărbaţii arestaţi în asemenea cazuri, fură pentru femei. Voiau să facă un cadou prietenei sau nevestei şi au şterpelit repede un combineson, o eşarfă sau o pereche de jartiere.

Dealtfel, sunt ... arte puţin numeroşi bărbaţii care se dedau la asemenea furturi în marile magazine. Vreo 2 la sută numai. Femeile formează majoritatea sdrobitoare. Singurele magazine, în care bărbaţii îşi exercită asemenea îndeletniciri, sunt cele cu articole utilitare şi pur profesionale. Magazine de fierărie, de electricitate, de radio. Cutare meseriaş, ucenic sau amator nu se poate sustrage dorinţei de a-şi procura pe gratis o piesă de care are nevoie. Şi atunci când vânzătoul e întors cu spatele, comite gestul...

Dealtfel, numărul arestărilor la aceste magazine nu depăşeşte două pe săptămână. Suntem departe de cele 20 de arestări pe zi, cum e cazul cu femeile în marile magazine.

POPA CARE FURĂ DIN... FILANTROPIE

O ciudăţenie în această materie. Un furt comis de un preot.

Un preot francez dintr'o mică parohie provincială îndepărtată, cu o populaţie de lucrători nu prea credincioşi, dar cu mulţi copilaşi cari erau trimişi adesea la popă, ca să mai scape puţin părinţii de ei. Şi popa iubea şi răsfăţa pe aceşti plozi. Dar părintele era sărac, şi vremurile grele. Anul trecut, în ajunul Crăciunului, preotul vine la Paris, pe o zi de ploaie. Intră într'un mare magazin şi vede pomi de Crăciun, încărcaţi cu jucării minunate, atât de jinduite de copilaşi. In jurul lui, copiii bogaţilor îşi procură toate bunătăţile. După o oarecare şovăială, preotul sărac întinde mâna şi înşfacă câteva jucării pentru copiii săraci ai parohiei satului. Inspectorul îl roagă să-l urmeze. L-a observat. Bietul popă, cu capul plecat, ruşinat, îl urmează, întocmai ca un Moş Crăciun surprins în coş. Sfinţia sa mărturiseşte imediat fapta şi două lacrimi mari îi alunecă pe obraz.

„Bieţii copii", adaugă el. „Nici în anul acesta n'o să creadă în Dumnezeu. In loc de jucării îi aşteaptă bătaie".

Inspectorul îşi răsuceşte mustaţa, nedumerit cheamă pe director şi împreună hotărăsc să facă şi ei o operă de apostolat. Dau drumul preotului şi îi trimit în parohie un auto-camion plin cu jucării.

OCHIUL DIN OGLINDĂ

13 milioane de lei furaţi pe an, reprezintă desigur o sumă frumuşică. Şi fireşte, marele magazine care sunt bine informate de aceasta, fac tot posibilul ca să micşoreze pe cât posibil această

Patruzeci de inspectoare au misiunea să supravegheze raioanele cele mai expuse, iar şapte inspectori controlează şi integhează pe delicvenţi. Lucrul nu e prea uşor, căci mulţimea alcătueşte o piedică mişcătoare prin valurile şi înghesuiala la care dă loc.

In schimb, controlul e uşurat, graţie naivităţii hoţilor şi a unei garnituri de oglinzi potrivite.

Femeea, fascinată de un obiect oarecare, îl ia în mână şi priveşte în jurul ei, ca să se asigure dacă n'a fost văzută. Il bagă imediat în poşetă şi gândeşte: „Doamne ce uşor merge". Trece apoi la un alt raion. Acelaş joc, aceeaş reuşită: „E minunat!" Incurajată, ea continuă la al treilea etalaj: „Extraordinar!"

Şi totuş, ulciorul nu merge de multe ori... Prea ar fi frumos dacă ar reuşi să jefuiască etalaje întregi şi nimeni n'ar observa-o.

Nimeni? Ei aş! Un inspector o urmează, o acostează în stradă, pe trotuar şi hoaţa abia atunci începe să înţeleagă. Ce, Doamne, s'a uitat doar atentă în toate părţile şi n'a întâlnit nici o privire. Semn că nimeni n'a văzut-o. Ea nu ştie însă că nu faţa unei hoaţe e interesantă de privit, ci mâinile ei. Şi mâna scria pe oglindă flagrantul delict. Iar oglinda reflecta scena la o altă oglindă, pe care „ochiul casei" o contempla neobosit.

Şi iată cum, fără să bănuiască, femeea noastră a căzut în cursa formată din raionul garniturei de oglinzi.

Toate vin ca oiţele în acest raion al mătăsei, al parfumului şi al lingeriei. Intrucât există un soi de libertate aparentă şi vânzătoarele au aerul că sunt ocupate în altă parte, toate cad în capcană. E drept că nu e prea elegant procedeul. E o cursă poliţienească. Dar ce alt mijloc s'ar putea folosi? Şi cum am putea împiedeca oare această urmărire în magazin, dacă ţinem seamă de ordinul formal, care interzice arestarea unei persoane în interior, din cauza unei contestaţii posibile.

Dacă hoaţa ar fi mai puţin naivă! Dar mai bine să nu le dăm sfaturi. Sunt foarte multe care n'au nevoie de aceste poveţe.

Aşa, de exemplu, nu de mult o doamnă intră într'un magazin de felul acesta, îmbrăcată în nişte vechituri şi iese complect transformată, îmbrăcată în haine elegante. In fiecare din raioane lăsase câte ceva. Intr'unul un combinezon vechiu, într'altul o rochie ruptă, într'altul o pălărie demodată aci, o manta jigărită, dincolo, nişte ciorapi găuriţi, însfârşit, într'un colţ subt un scaun, ghetele-i scâlciate. Nimeni n'a văzut-o, nimeni n'a găsit-o.

O PĂŢANIE ŞI MAI NOSTIMĂ

La o expoziţie de confecţiuni, un mare magazin parisian prezintase, între altele, o rochie de 25.000 de franci (vreo 170.000 de lei). Doi inspectori făceau o gardă specială şi clientele aveau voie, numai sub ochiul lor vigilent, să pipăie această stofă preţioasă şi să admire modelul.

O doamnă elegantă se apropie, se interesează de expoziţie, priveşte cu oarecare dispreţ rochia de 25.000 de franci şi ia o alta ca s'o examineze la lumina zilei.

Priveşte împrejur şi apoi o ia la goană. Imediat, poliţişti aleargă după ea şi o ajung. Cumpărătoarea protestează, face scandal şi declară că avea tot dreptul să examineze ceva mai departe rochia, pe care o dorea: „Dealtfel, dacă era să am intenţii vinovate, n'aş fi păstrat într'adins în mână rochia denunţătoare. Hai luaţi-vă înapoi rochia blestemată şi vă asigur că nu mă mai prindeţi la magazinul vostru".

Fireşte, au trebuit să-i dea drumul şi inspectorii, cari au primit rochea svârlită în faţă, se întorc înapoi la magazin. Aici îi aşteaptă o surpriză: rochia de 25.000 de franci dispăruse...

Complicitate e evidentă, desigur. Dar putem oare s'o dovedim? Căci în materie de furt la marile magazine, ceeace contează e numai flagrantul delict: n'ai văzut, nu poţi să faci nimic.

Cutare doamnă poartă un mantou suspect, pe care cu siguranţă că l-a furat. Ai văzut-o operând? Nu. Atunci trebue să-i dai drumul. Posesiunea acordă dreptul.

Aşa cere ordinea. Fără scandaluri şi fără vorbe. Un magazin mare nu e un comisariat, ci un oficiu de vânzare.

Or, o contestare din partea unui client însemnează că se distrage atenţia vânzătoarelor şi se neliniştesc alţi clienţi. Se pierde deci timp şi toate acestea reprezintă o pagubă.

Furtul însemnează două milioane de franci pe an. E un lucru definitiv, admis şi înregistrat. Principalul e ca marfa să se vândă.

HOAŢELE SUNT... CLIENTE BUNE

Cea mai bună profilaxie în materie de furt, este să dai. Cea mai bună şi singura de altfel. Niciodată nu poţi împiedica o femee să-şi satisfacă o dorinţă. Dacă o femee pofteşte cutare obiect, grăbeşte-te să i-l dai, ca nu cumva să şi-l ia ea singură.

Dealtfel, statistica confirmă acest fapt. In ansamblul marilor ma-

gazine parisiene, totalul zilnic de arestări atinge cifra impunătoare de 80, adică, într'un an aproape 30.000 de hoaţe, pentru că statistica nu vorbeşte decât de prima arestare. Pe de altă parte statistica nu pomeneşte de acelea care fură şi nu sunt prinse şi care sunt mai numeroase. Cu alte cuvinte, fură în felul acesta cam a 20-a parte din populaţia femenină a Parisului.

Desigur, nu trebue să exagerăm şi să considerăm furturile din marile magazine ca un delict de drept comun. Ar fi o gravă greşală, în care cei mai lezaţi ca şi cei mai vinovaţi se feresc să cadă. Din moment ce expui etajale seducătoare, trebue să contezi şi cu ispita lor asupra femeii.

Deaceea, când o asemenea „clientă" vrea să iasă din magazin, introducând sub mantou obiectele furate, o inspectoare se apropie discretă şi respectoasă:

„Scuzaţi doamnă, aţi uitat desigur să achitaţi câteva obiecte. Să vă arăt unde e casieria". Şi inspectoarea face repede socoteala totalului cumpărat şi a celui plătit.

Dacă vreţi, e o vânzare forţată. Dar să nu uităm că în definitiv, asemenea hoaţe sunt tot cele mai bune cliente. Se servesc singure, nu se uită la preţ şi nu reclamă niciodată.

Sistemul nu e rău. O dovadă este că magazinul cu două milioane de franci furturi e cel care face vânzare de un miliard şi trei sute de milioane. In acest magazin inspectoarele au un cuvânt de ordine categoric: „dacă o doamnă este pe punctul să comită un furt şi dacă se uită cu un aer încurcat în jurul ei, apropiaţi-vă de ea şi propuneţi-i să plătească obiectul. Nu trebue să vânaţi hoţul, ci să evitaţi furtul.

Fiecare magazin îşi are metoda sa, căci fiecare magazin îşi are clientela sa. Cutare procedeu potrivit aici nu se potriveşte dincolo.

Totuşi, în mod general, marile magazine obicinuesc să aranjeze singure afacerile de furt şi nu se adresează poliţiei decât în cazuri excepţionale. Mai totdeauna ele se arată gata să se desintereseze de urmările unui asemenea caz.

In materie de furt, represiunea nu e cea mai bună metodă. Sistemul preferabil este încrederea.

Astfel, există un magazin mare în America, la Philadelphia, în care clientela îşi aranjează prin cec contul. Intr'un alt magazin din acelaş oraş nici nu există vânzători. Iei ce-ţi place şi plăteşti, la plecare, la casierie. Ţi se acordă încrederea şi eşti atât de onorat încât nu-ţi vine să rămâi dator nici o centimă. Fapt surprinzător este că în aceste magazine nu s'a constatat niciodată un furt.

In Anglia se obicinueşte o altă metodă. Persoanele prinse în flagrant delict de furt în marile magazine, sunt aduse într'un salon discret şi primesc o corecţie corporală.

Fiecare ţară cu moravurile ei!... I. S.





Vedem urşii
late şi scene
măr

fâlfâitoare, ei
vertiginoasă,
nu mai era o
poveri, ci o go
cau aerul, ciu
date; şi de c
mirosul respir
neau mai cu

Ne aflam ac
să fi văzut mă
mina zilei înc
cu încetul, ni
surprinde noa
faţa unui dâm
cu atâta repez
în mijlocul să
te întărâta pâr
varăm în zăpa
adânci. Dar p
mele, cu spaţ
lui pe nişte gh
mile spre Est

Când se şti
salvarea, dacă
gheţar abrupt,
atunci când
cal, ursul încă
lui ascuţite.

O singură

Redăm în traducere o impresionantă descriere a unei vânători de urşi polari, pe care însuşi Rasmussen, renumitul cercetător al Grönlandei, o consideră drept cea mai ciudată întâmplare din viaţa sa.

In ghiarel

Vreau să povestesc cea mai ciudată întâmplare din viaţa mea, în care evenimentele subite şi neprevăzute s'au împletit în aşa fel, încât a trebuit să lupt în tovărăşia unui urs, pentru salvarea vieţii mele. Asta s'a petrecut în strâmtoarea Melville, în timpul unei călătorii cu eschimosul polar Qolutangauq, un renumit vânător dela Capul Jork.

Era într'o noapte de iarnă. Un viscol năprasnic ne ţintuise timp de o săptămână într'o colibă de zăpadă; şi când viscolul s'a potolit însfârşit, constatarăm că proviziile noastre erau terminate. Până la colonia noastră era o distanţă destul de lungă şi singurele animale pe care le puteam vâna în acest anotimp erau urşii. Şi unde mai pui că fiecare din noi avea câte doisprezece câini, cărora trebuia să le procurăm cât mai repede hrană.

In zorii zilei, dupăce consumasem ultima noastră raţie de alimente, am pornit-o la drum. Săniile noastre erau goale, aşa după cum aveau să devină foarte curând şi stomacurile noastre. Viscolul prilejuise câinilor o lungă odihnă, aşa că acum alergau în galop. Cu cozile înălţate în aer, asemenea unor stindarduri

care, aju
In căder
în stare
refugiu

Acum
grabă, c
câinii dă
rând dir
tului, ca
buiau să
din care
sorbeau
pierdură
împiedic
Câinii fl
urs. In e
leapădă
rile stăp
tovarăş

Câinii
şi cei do
potriva v
aveam ac
mai buni
care în t
a gheţii.
sania tot
înainte c
oră. Cu



Fotograf
au fost
maticei

Expediţia porneşte în urmărire

polari în liber-
din timpul ur-
rii lor

Remarcăm aspectul impresionant al întinsului de ghiaţă, unde şi-au pierdut viaţa atâţia exploratori



spintecau troienele cu o iuţeală
are le trăda instinctul: — Da, asta
călătorie obişnuită, cu opintiri şi
ană nebună după hrană. Ei adulme-
ind urechile tremurătoare şi încor-
te ori vântul le umplea nările cu
ării vre-unei foci, de atâtea ori go-
urie.
um departe de lagărul nostru, fără
car o singură urmă proaspătă. Lu-
epea să dea în amurgit şi, încetul
se strecura în suflet teama că ne va
ptea cu mâinile goale. Dar prin
b de ghiaţă câinii trecură deodată
ciune, încât ne-am pomenit trântiţi
iei. Ştiam că numai un urs îi poa-
ă într'atât. Nu trecu mult şi obser-
da moale urme proaspete, mari şi
semne că ursul ne auzise; căci ur-
ile dintre ele târşite, trădau fuga
eţari, aflaţi la o depărtare de două
le noi.
urmăriţi, urşii polari îşi caută
li se iveşte prilejul, pe câte un
unde nu-i pot ajunge câinii. Chiar
heţarul e complect neted şi verti-
se poate căţăra pe el, cu ghiarele

ă mi-a fost dat să văd un urs,







apuca ştreangurile câinilor pe care voiam să-i slobozesc, am tras repede cuţitul din gură şi le-am retezat. In aceiaşi clipă, câinele eliberat o luă razna înainte asemenea unei împletituri de muşchi care se descolăceşte, pentru a disparea în clipa următoare, luat de vârtejul patimei.

— Una, două, trei tăieturi repezi, cuţitul din nou în gură, apoi am lăsat hăţurile din nou în voie până la lungimea lor normală.

Câinii au tactica lor particulară; ei îşi înfig colţii în şezutul gras al Moşului Martin. Se prea poate ca acest lucru să nu doară prea tare; totuşi, ursul consideră această glumă drept o insultă. De aceia el se aşează pe partea atacată a trupului şi le face vânt obrăznicăturilor cu labele lui dinainte.

Faza importantă a acestei vânători a început abia dupăce am zărit eu ursul. Câinii mişunau în jurul lui de parcă aveau aripi. Atunci am scurtat din nou hăţurile şi, spintecând dintr'odată nodul de legătură, am eliberat toţi câinii. Ca nişte svârlugi au pornit-o toţi înainte, în timp ce sania continua să mai alunece o bucată de drum pe ghiaţă. Apoi am luat puşca şi m'am dus după ei. Eram la o depărtare numai de şase metri, când ursul a dat cu ochii de mine. Era un urs tânăr. Şi-a scuturat câinii de pe el şi apoi s'a ridicat pe picioarele dindărât. Cu privirea aţintită spre mine, a stat astfel câteva secunde, apoi şi-a umplut plămânii cu aer, a făcut un salt gigantic de-asupra câinilor şi s'a prăbuşit pe ghiaţă cu toată greutatea trupului, cu toată puterea pe care o concentrase în labele lui vânjoase şi încordate. De bună-seamă că voia să facă o spărtură în ghiaţă, prin care să se cotorosească de mine şi de câinii mei; căci ştia din instict că atât eu cât si câinii

...e morţi în nordul îngheţat

de Knud Rasmussen

as aproape sus pe culme, şi-a pierdut echilibrul.
, el îşi fracturase un picior şi totuşi mai fusese
să-şi sape o gaură în ghiaţă şi să-şi găsească un
ub gheţar.
se punea chestiunea să ajungem ursul cât mai de-
t se mai afla pe ghiaţa netedă a mării. Când
duseră de urmele lui, se opriră locului şi, tremu-
tot trupul, începură să adulmece mirosul vâna-
icând ar fi voit să se orienteze în ce direcţie tre-
apuce. Limbile lor roşii atârnau în jos, prin gura
li se prelingeau balele, iar nările, larg deschise,
cu sete aerul. Atunci, câinii lui Qolutanguaq îşi
minţile de emoţie şi, înainte de a fi putut fi
aţi, porniră ca vântul într'o direcţie greşită.
ămânzi devin fiare sălbatice când simt miros de
i se trezeşte atunci vechiul instinct al lupului, se
le orice disciplină şi nu mai ascultă de îndemnu-
nului. Aşa i se întâmplase acum şi bunului meu
e drum.
mei erau mai potoliţi. Dădui semnalul de atac,
isprezece dulăi flămânzi şi curagioşi porniră îm-
echiului lor duşman de moarte. Primul lucru ce-l
um de făcut era să dau drumul celor patru câini
; şi acest lucru nu era aşa uşor de pus în apli-
impul goanei lor nebune pe suprafaţa neregulată
Atârnând pe jumătate în aer, am început să trag
mai aproape de câinii care se năpusteau tot mai
u o viteză de cel puţin treizeci de kilometri pe
'ul îl ţineam între dinţi şi, îndată ce am putut



ile din aceste pagini
uate în cursul dra-
aventuri a lui Knut
Rasmusen

rebuia să rămânem pe ghiaţă, pe când el se putea mişca mai în oie în apă.

Eu eram complect edificat asupra intenţiilor ursului. Eram obiş-uit cu această stratagemă dela vânătorile mele anterioare; astfel ă gustam cu nesaţ frumuseţea acestui tur de forţă, fără să mă ândesc la eventualele lui consecinţe. Ştiam că se va scufunda a-lâ nc sub ghiaţă pentru a se răcori, dar că va reapărea curând, pen-ru a lua din nou aer; în momentul acela mă gândeam să trag.

De data asta lucrurile aveau să se petreacă cu o mică modificare le program. Ghiaţa era mult mai subţire decât crezusem eu. Şi, în lipa când ursul prefăcuse ghiaţa în ţăndări, s'au produs dintr'o-lată atâtea crăpături în toate direcţiile, încât m'am pomenit în apă ână la gât.

In primul moment, de emoţie, am uitat cu desăvârşire de exis-enţa ursului. Cu puşca în mâna stângă, pe care o ridicasem de-supra capului, mi-am făcut drum până la marginea unei fâşii de hiaţă, pe care am încercat s'o încalec. Dar ghiaţa era udă şi alu-ecoasă, astfel că de câte ori îmi sprijineam coşul pieptului de ea, ot de atâtea ori ea aluneca din nou sub mine. Pentru a-mi elibera mbele mâini, am încercat să arunc puşca pe ghiaţă; dar degetele mi şi amorţiseră. Am scăpat puşca în apă. Acum, gândurile mele 'au întors din nou la urs care înota caşi mine, în acelaş ochiu trâmt.

Eram lipsit de orice mijloc de apărare. Tot ceiace puteam să fac ra să mă ţin la o cât mai mare distanţă de ursă. Spre liniştea mea mediată am putut face constatarea că ursul se temea de mine în ceiaşi măsură în care mă temeam eu de el. Am încercat atunci să ıă urc din nou pe ghiaţă. Simţeam că puterile încep să mă pără-ească. In tot acest timp nu-l pierdeam pe urs din vedere nici o ingură clipă; dar trebue să mărturisesc — ca să fiu sincer — că ni-era o frică îngrozitoare să nu mă atace. Prea comod nu se sim-ea, bine'nţeles, nici vecinul meu, ursul. De câteori făceam câte (ıişcare, clămpănea din dinţi şi mârâia, caşicum se aştepta să-ı tac eu pe el.

Apa rece mi-a răcorit între timp sângele. M'a cuprins un calm iudat. Fără să-mi pot da seama de ce, am început să-mi studiez u atenţie ciudatul meu camarad. Cu toată situaţia primejdioasă n care mă aflam, am început să am un extraordinar interes pentru l. Creerul meu a început să lucreze repede şi limpede. Eu, care m ucis atâtea fiare în viaţa mea, n'am putut şti până atunci că chii unui urs ar putea fi plini de expresie. La început am zărit n ei numai spaimă şi furie; dar treptat-treptat, pe ce se obişnuia ıai mult cu mine, a renunţat de a-şi mai arăta colţii. Aveam im-resia că-i ghicesc gândurile. El se uita când la mine, când la âini, şi părea că se miră grozav că sărisem şi eu în apă. Ştia a-um că nu voiam să-i fac nici un rău. Cu o săritură ar fi putut a-unge pe ghiaţă, dar nu se încumeta de frica câinilor, care-l lătrau i care s'ar fi năpustit asupra lui. Şi dacă nu mă urcam şi eu pe hiaţă, îşi închipuia desigur că trebue să fie din aceiaşi pricină.

Când am ajuns la aceste concluzii, aveam simţimântul că ursul ıă înţelege şi că mă compătimeşte. Am observat deasemeni că rsul urmărea cu surprindere cum câinii îl chinuesc numai pe el, epezindu-se la botul lui deîndată ce-l prindeau în apropiere, şi că e ţineau la distanţă de mine, caşicând le-ar fi fost teamă. La un noment dat, el şi-a întors capul spre mine şi am putut constata ă expresia feţii sale era prietenoasă; dar spre uluirea mea a tre-uit să mai constat că se apropie tot mai mult de mine, caşi când r fi căutat protecţie.

Ursul se afla acum numai la doi metri departe de mine, şi, deşi veam convingerea atitudinii sale respectuoase, totuşi, faţă de a-acurile necontenite ale câinilor, mă temeam să nu-şi iasă din răb-ări şi să-şi reverse furia asupra mea. Mi-a venit atunci o inspi-aţie. Le-am strigat câinilor, cu toată puterea, să se dea înapoi! lărţuiala ţinuse destul timp ca să-şi vină din nou în fire; şi dacă scultarea ordinului meu a suferit o mică întârziere, el a fost otuşi executat, deşi cu mârâituri de desamăgire.

Pentru prima dată dela începutul vânătoarei, ursul părea liniştit. i acum, se întâmpla ceva ce nu voi uita niciodată. Ursul a înţeles ă eu i-am gonit pe prigonitorii lui, şi şi-a întors capul spre mine. ›e data asta nu mă mai puteam înşela. In ochii lui vedeam o ex-resie de recunoştinţă, aceiaşi expresie pe care o văzusem de a-›tea ori în ochii câinilor mei, când îi mângâiam sau le făceam eva pe plac. Nu e uşor să descrii expresia feţii unei fiare; dar unt sigur că aceia, care cunosc îndeaproape animalele, nu se vor ıdoi că până şi cele mai sălbatice fiare pot dovedi recunoştinţă.

Nu e, desigur, ceva neobişnuit ca oamenii, care au dus o luptă esnădăjduită pentru salvarea vieţii lor, să făgăduiască lucruri pe are să le pună în aplicare dacă vor scăpa teferi. Acelaşi lucru mi a întâmplat mie. Am făgăduit că, dacă am să izbutesc să scap cu iaţă din acel infern, voiu face tot ce-mi va fi cu putinţă ca să ılvez şi viaţa ursului. Cu dinţii clănţănind de frig, am făgăduit că imeni, nici eu, nici altul, nu va ucide acest urs; voiam să fac tot :-i omeneşte cu putinţă, ca ursul să-şi recapete deplina libertate.

Trecuseră abia zece minute de când stăteam în apă; dar într'o pă de 25 de grade sub zero; şi fiecare minut în plus mi se părea veşnicie. Pierdusem orice speranţă de salvare, când de-odată ›ăru Qoluntanguaq, la o distanţă de vre-o două sute de metri. Abia ă zări, umăr la umăr cu ursul, şi câinii la o oarecare depărtare : mine, că deveni atât de surescitat încât scoase un urlet ca de ară. El sări din sanie, şi o luă pe jos în fugă. Abia atunci mi-am ıt seama că sunt salvat. Dar în acelaş timp mi-am reamintit de găduiala mea. Mi-am adunat ultimile mele puteri şi am început strig:

— Nu ucide ursul! Nu ucide ursul!

Dinţii îmi clănţăneau aşa cumplit încât strigătul meu deveni un ·let nearticulat. A trebuit să repet strigătul de câteva ori, ca es-ıimosul să priceapă ce spuneam. La început părea nedumerit; edea că mi-am eşit din minţi; da în cle di nurmă părea să se lămurit:

— Nu, nu-l ucid. Intâi te voi salva pe tine!

El îşi deshămă toţi câinii şi, în timp ce aceştia se năpustiră asupra ursului, îmi aruncă o funie. Dupăce mi-am strâns mijlocul cu ea, Qolutanguaq m'a tras afară. Eşind din apă, am simţit că mă străbate un fior atât de rece şi de dureros, încât mi-am pierdut cunoştinţa. Am încercat să vorbesc, dar cuvintele mele nu mai aveau decât sunetul unor şoapte.

Când mi-am revenit, vestmintele mele zăceau îngheţate pe ghiaţă. Eram gol, dar cald şi în viaţă, scufundat în sacul de dormit. Qolutanguaq stătea lângă mine, cu o ceaşcă de ceai fierbinte, pe care mi-o ţinea lipită de gură. Primul gând mi-a fost la urs:

— Ursul! Unde-i ursul?...

Eschimosul râse din toată inima.

— N'avea nici o grijă de urs! — zise el glumind. Ehei, de când

In rom. de Ad. B.

Dacă pământul ar înceta să se mai învârtească

de **RENE THEVENIN**

Cataclismele de pe suprafaţa globului care în cele din urmă ar arunca în spaţiul interplanetar, o lume distrusă.

IN capitolul precedent am căutat să imaginăm ce s'ar întâmpla dacă pământul ar înceta a se mai roti în jurul axei, sau dac'ar înceta la un moment dat să mai facă anuala-i călătorie în jurul soarelui şi am văzut că formidabilele inundaţii, şi uragane, insuportabilele geruri şi călduri şi toate celelalte convulsii ale naturei, ar depăşi tot ce poate închipui o minte omenească.

Pe de altă parte ceeace s'ar întâmpla dacă ceva ar veni să accelereze călătoria pământului în jurul soarelui, e lesne de prevăzut. Forţa centrifugă a acestei călătorii anuale, cumpăneşte atracţia către interior a gravităţei, impiedicând pământul să cadă în soare. O sporire a acestei viteze ar strica echilibrul şi planeta noastră şi-ar lua sborul în spaţiul interstelar, unde s'a calculat că temperatura e sub zero absolut adică minus 273 grade.



Pe un glob ce s'ar roti cu mare viteză, forţa centrifugă ar arunca oameni şi obiecte în spaţiu. Pe suprafaţa pământului n'ar mai fi cu putinţă să stai decât la Poli.

Dacă la căderea în soare am văzut că ne-am pomeni într'un uriaş furnal, se depăşeşte tot ceeace s'a imaginat despre harnicul Hades, rostogolirea în spaţiul interstelar ar realiza biblicile expresii: „întunerecul din afară" şi „grozăvia dezolărei". Pentru ochiul omenesc de pe planeta desprinsă din cercul său, soarele ar deveni din ce în ce mai mic şi mai puţin luminos, până când nu s'ar mai deosebi de o stea. Această îndepărtare dela sursa de căldură ar însemna sfârşitul omenirei. Lacurile, râurile şi oceanele ar îngheţa până la solidificare, umezeala ar cădea din atmosferă sub formă de zăpadă şi în cele din urmă însuşi aerul, ar deveni întâiu lichid, apoi s'ar solidifica.

Dacă omenirea ar putea prevedea această catastrofă cu câţiva zeci de ani înainte, astfel încât să aibe timpul a se pregăti pentru perioada ce-ar urma, ar putea construi nişte locuinţe cu un sistem special de încălzire artificială, în care câţiva nefericiţi observatori ar rămânea să călătorească ani dearândul prin spaţiu, cu lumea desprinsă de viaţă. Tot ceeace ei ar înregistra însă ar pieri odată cu dânşii.

Deşi omenirea şi toate celelalte forme de viaţă mai înaltă ar fi exterminate, câteva din cele mai inferioare şi în special microbii, ar rezista excesivului ger, gata să reînvie şi să se reproducă oricând pământul ar reintra în sfera altui soare, în aşa fel încât să evolueze în jurul lui. Acesta ar fi un noroc aproape imposibil; mult mai probabil e că pământul intrând în zona unui alt soare, ar fi atras în sânul de foc al aceluia, determinând o explozie de gaze albe şi fierbinţi.

Presupunerea unei sporiri a vitezei cu care pământul se învârteşte în jurul axei sale, implică un concurs de evenimente cu mult mai complex şi mai interesant. Totul depinde de coeficientul de sporire a vitezei. Să presupunem, că aceasta devine numai cu foarte puţin mai mare decât în prezent; spre exemplu, că în loc să-şi facă revoluţia în 24 de ore, şi-ar face-o în 20. Ce s'ar întâmpla în acest caz.

Primul rezultat ar fi o descreştere a forţei pe care o exercită gravitatea, aceasta e determinată pe deoparte de mărimea de massa pământului, pe de alta de forţa centrifugă a rotirii pământului. In vreme ce massa pământului ar rămâne aceeaş, accelerarea mişcărei ar avea tendinţa de-a asvârli tangenţial în spaţiu, toate obiectele de pe suprafaţa pământului. Această diminuare a gravităţei ar varia după latitudine. La poli, situaţia nu s'ar schimba cu nimic, pentrucă axa imaginară a pământului trece prin aceste puncte care sunt deci imobile; dar pe măsură ce am înainta spre ecuator, forţa centrifugă s'ar simţi din ce în ce mai mult.

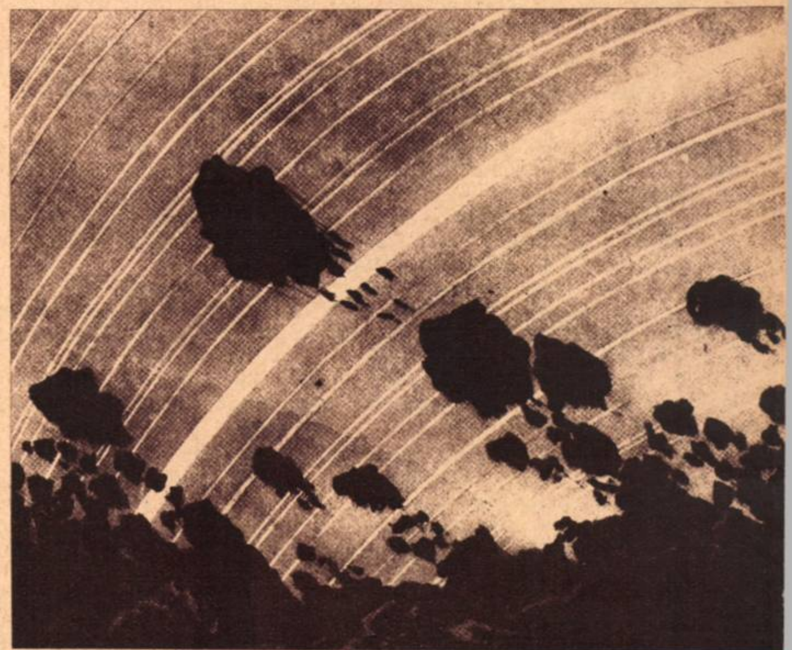
In actualele condiţiuni de existenţă, se ştie că un corp transportat dela pol la ecuator pierde a 289-a parte din greutatea sa, datorită forţei centrifuge. In mod practic însă această diferenţă nu e apreciabilă. Un om care cântăreşte 65 de kg. la poli, are numai 64.875 kg. la Ecuator. Dar dacă s'ar mări viteza revoluţiei pământului, la 20 de ore, condiţiunile vieţei umane ar suferi considerabile modificări. In primul rând ar trebui să închipuim noui unităţi de măsură a timpului. Am avea 426 de zile într'un an. Dacă aceste zile ar rămânea împărţite în 24 de ore ca acum, fiecare oră ar fi egală cu cincizeci din actualele noastre minute şi-am observa că în zonele temperate, cele mai lungi zile ale verei, care sunt în luna lui Iunie, n'ar depăşi treisprezece sau patrusprezece ore, din zori şi până la apusul soarelui, în vreme ce dc Crăciun, la New-York, sau la Bucureşti, soarele ar străluci abia şease ore. Dar modificările cu adevărat considerabile s'ar produce în câmpul vieţei.

Să amintim mai întâi că efectele forţei centrifuge sunt proporţionale cu viteza rotaţiei. Aceste efecte ar deveni mult mai perceptibile în cazul pe care-l considerăm, pentrucă viteza ar spori cu o şesime. In regiunea ecuatorului omul sau animalul s'ar simţi mult mai uşor, ar săvârşi tot felul de acţiuni fără efort, ar alerga cu o repeciziune nemai cunoscută, ar sări cu o surprinzătoare uşurinţă etc. In acelaş timp oamenii ar avea iluzia c'au devenit deodată cu mult mai puternici, pentrucă, muşchii lor cari şi-au păstrat elasticitatea, ar întâmpina o dificultate mai mică în ridicarea obiectelor care vor fi devenit mai uşoare.

Dar aceste avantagii ar fi anulate de inconveniente foarte serioase. In primul rând, atmosfera noastră s'ar resimţi de pe urma acestei reduceri a gravităţei, rarefiându-se. Oamenii ar respira cu greu, pentrucă spre a introduce o aceeaş cantitate de oxigen în plămâni, ar trebui să absoarbă mai mult aer, şi deci să accelereze mişcările toracelui. Aceasta ar impune un efort mai mare inimei, care spre a primeni sângele ar necesita o cantitate mai mare de oxigen.

In felul acesta avantagiile uşurinţei şi ale puterei ar fi doar fictive, pentruc'am obosi foarte curând. Am putea ridica greutăţi mai mari, dar efortul ne-ar afecta mai profund decât atunci când ridicăm sub actualele condiţiuni, unul din cele mai grele obiecte. Intr'un cuvânt n'am avea nici un beneficiu din această modificare. In acelaş timp, am avea de suferit fenomene meteorologice mai mult sau mai puţin neplăcute. Se ştie că evoluţia vânturilor pe suprafaţa pământului se datoreşte în parte mişcărei rotative a globului. Matematicianul Gaspard de Coriolis a arătat, printr'o demonstraţie practică extrem de interesantă, că fiecare din corpii mobili aflători pe suprafaţa unei sfere ce se învârteşte în jurul unei axe, e întors din calea sa chiar prin faptul rotaţiei.

Această deviere se face spre dreapta mişcărei de rotaţie în emisferul nordic şi către stânga, în emisferul sudic al globului. Această



Cum s'ar vedea stelele când viteza de rotaţie a pământului ar atinge un punct culminant.

Datorită forţei centrifuge sporită prin accelerarea rotaţiei, oceanele ar fi asvârlite în spaţiu.

forţă e desigur foarte slabă dar se exercită asupra unor masse gigantice de materie cum sunt atmosfera şi oceanele, determinând astfel curente aeriene şi curente oceanice, care sunt un fel de circulaţie vitală pe suprafaţa pământului.

Aceste curente au uneori o mare viteză, şi uneori contribuesc, mai cu seamă în zona ecuatorială, la producerea teribilelor cicloruri ce devastează adesea această parte a pământului.

Acum, proporţiile acestor devastări, ar spori în raport cu viteza de rotaţie a pământului, iar actualele cicloruri ar deveni mai dezastruoase, ruinând întinderi de pământ şi distrugând oraşe întregi.

In acelaş timp curentele oceanice şi-ar dubla violenţa, opunând serioase obstacole navigaţiei şi schimbând orele şi caracterele fluxurilor.

E probabil că dacă aceste condiţiuni ar dura neîncetat câteva secole la rând, oamenii şi o mare parte din animale ar sfârşi prin a se adapta. Poate că — dacă teoriile evoluţiei sunt adevărate — ar suferi prin această adaptare, modificări fizice. Sporirea vitezei de rotaţie ar avea astfel influenţa asupra organismelor şi deci asupra înfăţişerii noastre.

Populaţia zonelor tropicale, care-ar fi cel mai mult afectată de aceste modificări, ar diferi din ce în ce mai mult de cea a regiunilor polare, pentru care condiţiunile de viaţă ar rămâne aproape aşa cum sunt în prezent. După câteva secole, deosebirile dintre rase ar fi mai mari decât oricând. Spre exemplu, eschimoşii ar rămâne aşa cum se găsesc acum, dar negrii din Congo şi indienii din Brazilia ar ajunge la un moment dat să nu mai semene cu strămoşii lor.

Spre a procura sângelui în condiţiunile descrise oxigenul necesar, plămânii lor ar trebui să fie cu mult mai desvoltaţi, de unde ar rezulta o corespunzătoare desvoltare a toracelui. Trupurile lor ar fi cu mult mai late şi mai adânci în regiunile coastelor, în vreme ce membrele — având a face un efort mai mic, în lupta cu gravitatea — s'ar atrofia treptat. Pe de altă parte, echilibrul lor ar fi mai puţin stabil, pentruc'ar fi mai puţin solid legaţi de pământ, în care caz, ar compensa dezavantagiul întărindu-şi bazele, adică desvoltând la picioare nişte labe mai lungi şi mai late. Rezultatul ar da probabil impresia unei caricaturizări.

Până acum am imaginat o sporire relativă mică în viteza de rotaţie a pământului. Condiţiunile de viaţă ar deveni însă din ce în ce mai penibile, pe măsură ce această viteză ar spori. Fenomenele descrise s'ar accentua şi ar veni un moment când viaţa ar deveni imposibilă în zonele tropicale, unde efectele vitezei s'ar simţi mai mult.

Să presupunem că pământul s'ar învârti de 17 ori mai repede decât acum. Pentru ce am ales tocmai această cifră? Conform legei după care forţa centrifugă variază proporţional cu pătratul vitezei de rotaţie, urmează în cazul presupus că această forţă ar fi de 17 multiplicat cu 17 adică de 289 de ori mai mare decât azi. Am văzut că în actuala mişcare de rotaţie, acţiunea gravităţei este de 289 de ori mai mare decât cea o forţei centrifuge la Ecuator. In cazul presupus însă, cele două forţe ar deveni egale, şi corpii şi-ar pierde aci orice greutate.

In aceste condiţiuni, oamenii şi animalele n'ar mai atinge pământul şi n'ar mai putea umbla sau alerga. La primul pas ar fi aruncaţi în aer şi i-am vedea plutind în spaţiu, iar când ar sări, s'ar ridica în sus ca nişte baloane, fără a mai reveni la pământ. Ei n'ar mai întâmpina nici măcar rezistenţa aerului, care şi-ar pierde şi el greutatea. Ba mai mult, e foarte probabil că aerul nici n'ar mai exista, moleculele sale împrăştiindu-se în spaţiu, sau acumulându-se în acele regiuni ale pământului unde forţa gravităţii s'ar mai exercita încă.

La fel s'ar întâmpla cu automobilele, trenurile şi celelalte vehicule, care nu s'ar mai putea mişca, pentrucă n'ar mai avea contact cu pământul. Când motoarele ar fi puse în funcţiune, roţile s'ar învârti pe loc ca şi cum ar fi suspendate în aer.

Atmosfera şi apa pierzându-şi greutatea, nu s'ar mai acumula la nivelurile cele mai joase. In jurul ecuatorului, un imens inel lichid s'ar ridica în spaţiu şi n'ar fi ţinut în loc decât de către atmosfera regiunilor învecinate. La cea mai mică mişcare ce ar împinge acest inel în sus, l-am vedea pornind în spaţiu, pentru a nu mai reveni niciodată la suprafaţa pământului.

Majoritatea lucrărilor manuale ar deveni imposibile. N'am mai putea ridica ziduri, pentrucă materialul constructiv pierzându-şi orice posibilitate de coeziune s'ar risipi ca nourii. „Firul cu plumb" n'ar mai indica o linie verticală, iar „nivela cu apă" n'ar mai indica o linie orizontală. Intr'un cuvânt, n'ar mai exista nici un punct fix, în raport cu care omul să-şi poată face o idee asupra mediului.

Admiţând că oamenii ar putea trăi în această zonă fără aer, ei nu s'ar putea hrăni. Lichidele şi-ar pierde fluiditatea, trebuind trase din pahare şi sticle aşa cum tragi un dop de plută. In aceste condiţiuni, viaţa ar deveni imposibilă la ecuator şi creeaturile ar fi nevoite să se retragă la poli, unde s'ar mai exercita încă forţa gravităţei.

Să presupunem însă că viteza de rotaţie a pământului suferă o nouă sporire. In cazul acesta, corpurile nu numai că nu vor mai avea greutate, dar vor fi aruncate în spaţiu de către forţa centrifugă, ca nişte pietre dintr'o praştie. Oceanele ar fi aruncate şi ele în vid şi tot ceeace n'ar fi absolut fixat de pământ, ar dispărea. Dacă viteza ar continua să sporească, arborii ar fi desrădăcinaţi, iar casele smulse de pe temeliile lor. Cerul ar lua un aspect cu totul nou şi dacă ar mai rămâne ochi omeneşti cari să privească stelele, acestea n'ar mai apărea sub forma unor puncte luminoase şi asemeni unor lame de foc.

In cele din urmă, pământul ar fi despuiat de tot ceeace poartă pe suprafaţa sa devenind neted ca o mingie de metal şi-ar continua să se rotească prin spaţiu, fără urmă de viaţă pe el...

JURNAL DE BORD

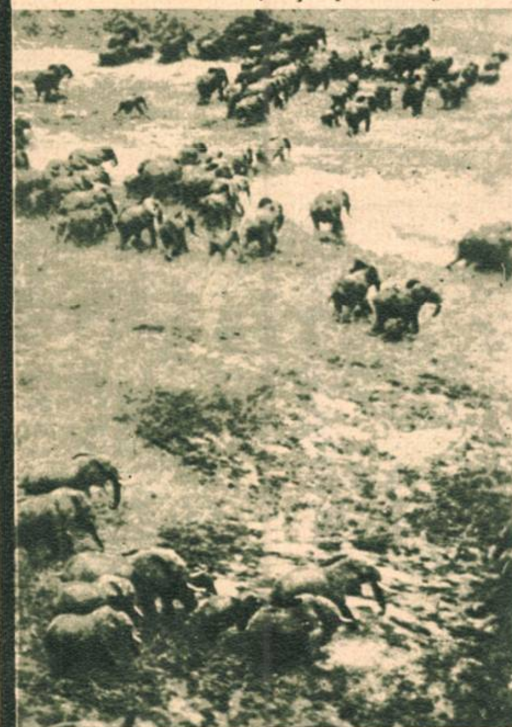
din raidul Bucureşti-Malakal (Africa)



Sus: *Copii de negri la Khartum*

Mijloc: *Statuia lui Ramses al II-lea*

Jos: *Turmă de elefanţi spre Kongor*



Dimineaţa dela 5 şi jumătate razele soarelui bat puternic, aşa încât noi avându-l în stânga simţim căldura lui care dogoreşte, în vreme ce pe partea dreaptă rămâne mai răcoroasă. Trecerea dela zi la noapte şi invers la apusul soarelui e bruscă. E întuneric adânc şi în zece minute soarele s'a şi ridicat deasupra orizontului.

Decolăm dela Kosty în ziua de 4 Noembrie 1933, la 6 dimineaţa, cu direcţia Malakal. După zece minute avionul Cernescu-Manolescu virează brusc spre dreapta şi se înapoiază către Kosty. Timpul e relativ bun şi nu vedem nimic înaintea noastră. Ce să se fi întâmplat? Aterisăm din nou la Kosty şi aflăm de la cei doi că manometrul de presiune a uleiului a scăzut brusc. Insă nu era nici un accident: manometrul se stricase. S'ar fi putut întâmpla să se spargă o conductă de ulei, şi pierzând uleiul să se producă griparea motorului. Decolăm din nou şi luăm sborul spre Malakal. Cu cât înaintăm, jungla devine mai expresivă, mai deasă, mai fioroasă. După două ore de sbor ne aflăm în savană, întreruptă din când în când de plantele agăţătoare şi lianele care o fac de nepătruns. Uneori terenul prezintă aspectul unui lan întins şi nesfârşit de ierburi. Trecem deasupra satului Kako, la 15-20 klm. de el, şi la 500 metri sub noi observăm deodată două animale fugind în sensul nostru de sbor. Aleargă foarte repede şi fuga lor ţine vre-o 7-8 kilometri. După culoare şi mărime face impresia că sunt lei, deşi n'am isbutit să-i identificăm precis. La un moment dat o iau spre dreapta, intrând în altă junglă.

Suntem destul de îngrijoraţi, întrucât dela Kosty ni s'a spus că pe aici există fiare şi în special şerpi veninoşi. Iarba sub noi are cel puţin doi metri înălţime, aceasta în comparaţie cu pomii pe care-i vedem uneori. Sub iarbă terenul e mlăştinos. De sus vedem sclipind ochiuri de apă, iar un aterisaj pe aceste locuri ar fi tot una cu moartea sigură.

După trei ore şi treizeci de minute ajungem la Malakal unde ne-am rotit de câteva ori până când să găsim aerodromul. Deşi marcat ca oricare altul, fiind situat însă pe malul Nilului, complet inundat şi acoperit de ierburi marine, a fost greu de descoperit, iar cortul personalului, la fel cu baraca Shell, deşi existau pe teren, nu erau destul de vizibile.

Aerodromul e mic, inundabil şi numai o mică parte e cosit. Aterisarea necesită o redresare a noastră deasupra Nilului, trebue făcută cât mai scurt posibil. Deşi dificilă, ea se petrece pentru noi toţi în condiţiuni bune.

Căldura de aici e de nesuferit fiind şi umedă, din pricina ploilor care cad din abundenţă de mai multe ori pe zi.

Imediat după aterisare avem o surpriză destul de neplăcută: la aerodrom ni se comunică de cum sosim că nu vom putea pleca mai departe, întrucât aerodromurile Congor şi Bor, care urmează imediat după Malakal, sunt complet inundate şi acoperite cu ierburi de aproape doi metri, aşa încât utilizarea acestor aerodromuri ar fi imposibilă, ba nici nu le-am putea recunoaşte şi descoperi. Numai aşa putem pleca mai departe, dacă am sări peste Congor-Bor, mergând direct la Juba.

După o chibzuire serioasă hotărîm să schimbăm drumul iniţial şi să ne îndreptăm spre Yrol, care este situat la o distanţă de aproximativ 250 kilometri, spre dreapta şi înainte. Ni se spune însă că şi la Yrol e aceeaş situaţie.

Ce e de făcut? Să mergem direct la Juba ar fi soluţia cea mai bună, dar distanţa între Malakal şi Juba e de peste 560 kilometri (pe hartă), iar avioanele noastre nu au această rază de acţiune chiar cu vânt nul. Pe de altă parte, în regiunea equatorială unde ne găsim este exclus ca pe distanţa de peste 500 kilometri să nu întâlnim vânt sau ploaie. Dacă am fi nevoiţi să ocolim vreo precipitaţiune atmosferică, sau vreo furtună, ar însemna să ne hazardăm nebuneşte fără să ajungem la Juba. La Congor şi la Bor nu putem aterisa şi iarăşi nu putem avea siguranţa că înnapoiându-ne eventual, vom mai putea atinge Malakal.

După multă gândire şi fel de fel de socoteli, găsim un mijloc transitoriu: avionul YR-ABO, fiind amenajat pentru o rază de acţiune mai mare ca a celorlalte două avioane, ar putea face o recunoaştere a terenurilor Congor-Bor, după care ne-am putea da seama precis de situaţie. Deşi sosisem numai de o oră la Malakal, alimentăm avionul care imediat decolează spre a executa recunoaşterea hotărîtă.

Cei rămaşi la Malakal aşteaptă cu nerăbdare întoarcerea acestui avion, doritori să afle cu un moment mai înainte rezultatul. Intre timp se face o uşoară revizuire a motoarelor, urmând ca alimentarea să se facă tot spre seară, ca de obiceiu, până la orele patru căldura fiind prea mare.

Personalul asistent al aerodromului ne spune că pe aci sunt crocodili şi că se pot vedea, căci Nilul nu e departe. Dar amărâţi de perspectivele unei întreruperi a călătoriei, nu ne mai tentează nimic. Cercetăm din ochi pe negrii din jurul nostru cari atraşi de sgomotul motoarelor s'au adunat în cerc. Sunt înalţi, slabi, aproape fără îmbrăcăminte pe ei, purtând în jurul gâtului mărgele făcute din sticlă, lemn şi mai ales din oase. Unii au pe cap câte trei-patru pene, fixate cu un fel de cocă de culoare galbenă, lucioasă şi solidificată, care îi acoperă părul. La picioare poartă brăţări de metal, iar în mâini ţin lănci destul de lungi.



In picioare dela orele patru dimineața așteptarea pe aerodrom devine enervantă. Insfârșit către orele 14, un bâzâit de avion se aude și imediat își face apariția YR-ABO, care după ce aterisează ne avertizează că Congor n'a putut fi găsit și identificat, căci tot terenul este inundat, reperele probabil dispărute sub apă, și ierburile foarte înalte.

Sborul de recunoaștere a durat în total patru ore și cu toate cercetările făcute n'a putut aduce nimic satisfăcător.

Obosiți și cei cari au așteptat, și cei cari au fost în recunoaștere, hotărâm să mergem la casa de adăpost care se află la 6-8 kilm. de aerodrom.

Suntem cu toții preocupați de gânduri și astfel în jurul nostru totul ni se pare monoton și trist.

Pe la orele 16 echipajele pleacă la aerodrom, spre a îngriji de alimentarea avioanelor, înțelegându-ne ca seara să decidem ce vom face a doua zi.

Deși la plecarea din casa de adăpost, cerul era senin și atmosfera calmă, după ce ajungem pe teren, în timp ce se făceau alimentarea cu benzină, iată că spre est cerul se întunecă și în mai puțin de cinci minute se deslănțue o furtună groaznică. Cerul e negru, fulgerele sunt lungi și puternice, tunetele se succed atât de des, încât ai impresia că te găsești pe un front, în mijlocul unui baraj de artilerie, apa cade atât de abundentă, încât se pare că cineva într'adins a dat drumul unui puhoi de apă de sus.

Deabia avem vreme să punem capotele pe motoare și ampenajele avioanelor, restul rămânând în bătaia ploii.. Noroc să avioanele noastre erau ancorate cu tirbușoane de fier și pe lângă ele, la fiecare aripă ca și la ampenaj am așezat câte un bidon de 18 litri capacitate, plin cu plumb (bidoane Shell). Dacă lipsiau aceste ancorări, fără îndoială că avioanele noastre ar fi fost rupte de furtună, căci oricât am fi ținut de ele, noi eram prea puțini la număr.

Furtuna continuă tot mai năpraznică, în vreme ce noi sgribuliți, împreună cu reprezentantul Shell și câțiva negri privim cu milă la avioanele în bătaia apei. Ne e teamă ca nu cumva să se descleeze placajul care învelește aripa, sau apa să pătrundă în părțile sensibile ale avioanelor. Din pricina torentului nu se vede nici la 10 metri, deși e încă lumină.

La șease seara brusc se face noapte și nici un semn de îmbunătățire a vremii. Reprezentantul Shell — un grec simpatic — ne invită în cort spre a ne oferi un ceai cald. Mai facem un control avioanelor, în ceeace privește ancorarea, și ne luăm din cutiile de bagaje impermeabilele și combinesoanele, spre a ne îmbrăca, căci frigul e simțitor. Avem o nouă surpriză neplăcută: apa a pătruns în cutiile de bagaje și dacă ploaia va dura mai mult, desigur până în zori le va umple de apă.

Lăsăm de pază doi negri cărora li s'a spus că în caz de pericol pentru avioane, să ne anunțe.

In cort găsim câțiva negri noi, cari stau pe vine, gesticulează și vorbesc între ei. Noi suntem tăcuți. La întrebările gazdei noastre răspundem scurt. Ceaiul lui ne mai înviorează puțin și dupăce ni se dă asigurarea că avioanele vor fi bine supraveghiate hotărâm să plecăm până la casa de adăpost. Pe jos, căci mașina, las'că nici n'ar putea merge, dar îi este și interzisă circulația, spre a nu strica drumul. Pornim deci pe jos cu lanterne electrice în mână ca să ne lumineze drumul. Dar apa și noroiul sunt atât de mari, că n'ai cum să-ți alegi drum bun și mergi drept, unde nimerești.

După o oră și zece minute de drum, ne găsim în fața unei linii de decauville și nu mai știm dacă am trecut sau nu de casa de adăpost. Tocmai eșisem din satul negrilor. Pe când stam și ne socotiam, observăm patru negrii înalți și bine legați, pe deaîntregul goi și cu lăncile în mâini. Ivanovici, îndreptând spre ei lumina, îi întreabă:

— Resthouse? Resthouse?

Nici un răspuns, nici măcar o privire spre noi. Negrii ne ocolesc de parcă le-ar fi teamă să nu-i mușcăm și dispar în beznă. Unde s'or fi ducând oare? La întâmplare pornim după dânșii. Și în curând zărim în dreapta și în fața noastră lumină. E casa de adăpost.

Nu vom putea uita niciodată această zi și mai ales drumul prin ploaia năpraznică dela aerodrom până la Resthouse!

Dupăce ne schimbăm de haine și rufe și dupăce ne frecționăm cu alcool, la masă, hotărâm că în ziua următoare, — dacă decolarea va fi posibilă, — să se facă o recunoaștere, tot cu avionul — YR-ABO, la Yrol, care se află situat în dreapta și înaintea drumului nostru inițial.

Ploaia a durat până la orele două noaptea, iar în zorii zilei de 5 Noembrie aspectul vremii e în atât de mare contrast cu cel din după amiaza precedentă, încât îți vine să crezi că totul n'a fost decât un vis. Vegetația de un verde închis, cerul perfect senin, concertul păsărilor, temperatura caldă. Oare pe acelaș loc a fost potopul din seara precedentă?

Facem tot pe jos drumul înapoi până la aerodrom, formând o întreagă ceată cu negrii angajați să ne ducă bagajul. Drumul e obositor. La aerodrom găsim totul în perfectă ordine. Constatăm însă că placajul depe aripi, pe unele locuri e ondulat, iar în cutiile de bagaje s'a scurs apa prin capac și avem fiecare câte 15-20 kilograme în plus. Scoatem afară și evacuăm apa.

Avionul destinat pentru recunoașterea la Yrol pleacă cu un alt echipagiu, în timp ce restul echipajelor își găsesc de lucru la avioane și la motoare.

Pe aerodrom e multă mișcare, căci se așteaptă sosirea dela Kisumu a avionului de cursă Captown-Cairo, un Handley-Pege cu patru motoare câte 525 HP, având posibilitatea de a lua un pilot prim, un pilot secund, un mecanic, un radio-telegrafist și 24 de pasageri. Işi și face apariția și aterisează. Din el coboară opt pasageri, cari trec în cort spre a-și lua ceaiul.

Aflăm dela pilot c'am putea merge la Juba. Dar acest lucru îl știam și noi și cunoșteam și condițiunile dificile de a atinge acel punct.

Avionul de cursă, după ce se alimentează decolează spre Khartoum.

Pe la ora 10 dimineața, se înapoiază avionul de recunoaștere de la Yrol, aducând vești rele. Intreg terenul deasupra căruia au sburat e inundat, toate punctele de reper (șosea, canale de irigație, etc.) sunt sub apă, iar Yrol-ul nu l-au putut identifica deși în drumul lor au sburat deasupra câtorva localități.

Nemai având la îndemână nici o soluție hotărîm să ne înapoiem în țară. Dacă am fi insistat și-am fi plecat la voia întâmplării, poate că n'am fi avut prilejul să povestim în revistă tot acest drum, căci raidul nostru s'ar fi terminat tragic. Noi realizasem în definitiv un obiectiv: atinsesem „zona equatorială". Dacă voiam să îndeplinim condițiunea cea mai de seamă a raidului nostru: aceea de a ne înapoia în țară toți șase și cu toate trei avioanele în bună stare, n'aveam altă cale de ales, decât să ne înapoiem.

Cum am putea noi — deprinși să stăpânim avionul ,dar mai puțin deprinși să stăpânim fraza scrisă — cum am putea să arătăm tristețea adâncă cu care am decolat spre Khartoum? Cea mai adâncă nemulțumire o produce înfrângerea avântului. Călărețul sub care cade calul, când era mai aproape de țintă, sprintenul care alunecă și cade zece metri înainte de poțou; vânătorul a cărui armă nu ia foc tocmai în momentul când țintește vânatul cel mai dorit, singuri vor putea pricepe care erau sentimentele noastre când ne înapoiam spre Khartoum.

Drumul dela Malakal la Kosty — după ce l-am văzut — ne-a părut extrem de monoton. Aterisăm la Kosty și rămânem acolo în timpul nopții. In ziua următoare plecăm la Khartoum, unde rămânem două zile, atât pentru o cercetare amănunțită a materialului, cât mai ales pentru îngrijirea unuia dintre noi care părea bolnav.

In dimineața de 8 Noembrie 1933 decolăm dela Khartoum spre Adbara, unde aterisăm, alimentăm și plecăm numaidecât peste deșertul Nubiei. La stația 6 facem câteva viraje, aruncând o privire deasupra terenului unde petrecusem o noapte neuitată și apoi continuăm sborul până la Vadi-Halfa, unde rămânem pe noapte.

9 Noembrie 1933. Decolăm spre Luxor-ul care ascunde încă atâtea mistere. Aterisăm aci pe un aerodrom foarte mic și neregulat. Dela aerodrom plecăm îndată la hotel și după ce ne depunem bagajele, mergem să vizităm templele și ruinele despre care s'a scris atâtea: Karnac, templul zeului Amor, alea Sfinxilor, lacul sacru și templul din Luxor. Aci găsim pe celebrul Mousa, îmblânzitor de șerpi și scorpioni, care ne oferă un spectacol dintre cele mai interesante. Luăm câteva fotografii ale demonstrației pe care o face pentru noi. Trecem apoi peste Nil în Valea Regilor, unde vizităm interiorul mormintelor lui Ramses II, Seti I și Tutankamon, precum și ruinele descoperite de curând.

La Hotel Savoya unde am dormit, găsim în registru numele mai multor români cari au trecut pe aci.

La 10 Noembrie decolăm din Luxor, trecem peste Valea Regilor și urmăm calea Nilului spre Asiud. Timpul e frumos, dar dimineața e ceață. La 30—40 kilometri înainte de Asiud, avionul YR-ABL (Ivanovici-Davidescu), care se găsia în fața celorlalte două, dispare. Crezând c'a plecat înainte, celelalte două avioane străbat 380 klm. până la Cairo, unde spre surprinderea tuturor, YR-ABL nu sosise. Telegramele pornesc, se fac tot felul de cercetări, dar între timp sosește un mesaj anunțând aterisarea acestui echipaj la Asiud, și cerând un mecanic pentru depanare. Motorul avionului, în apropiere de Asiud, începuse a trepida, turajul scădea și mersul era neregulat. Norocul a fost înălțimea mare la care se găsia (1600 metri), care i-a permis să se târască domol până la Asiud, unde a aterisat. Echipagiul a demontat aci bujiile care se ampresaseră, a controlat plăcile distribuitoare ale magnetoului și au încercat să decoleze, dar s'au înapoiat curând, căci motorul tot nu funcționa normal. Au hotărît să rămână până va veni un mecanic să-i depaneze. La ora 3 după amiază sosește echipa de depanaj și echipagiul rămâne pe noapte la Asiud.

A doua zi dimineață, la orele 8, avionul YR-ABL aterisează și el la Cairo.

După două zile de rămânere în Cairo, în ziua de 14 Noembrie plecăm în Siria, la Alep, unde aterisăm și rămânem peste noapte.

Miercuri 15 Noembrie decolăm dela Alep ca să aterisăm la Konia-Eschisheir, unde militarii turci ne primesc cu multă bunăvoință. In ziua următoare sosim la Constantinopol.

Am trecut repede în revistă toate aceste etape, pentrucă drumul e cunoscut cititorilor din datele arătate la ducere. Dealtfel nici pe noi nu ne interesa prea mult.

In ziua de 17 Noembrie, la orele 11 decolăm din Constantinopol spre București. Un avion militar turc — un Breguet 9 — ne escortează din curtoisie o bună bucată din drum. In mai puțin de trei ore ajungem la Giurgiu.

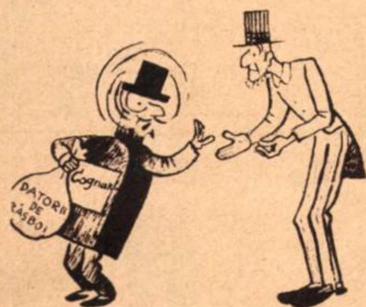
Când vedem Dunărea și înțelegem c'am ajuns pe pământul patriei, un simțimânt cald ne învăluie sufletele. Totul pare mult mai frumos, mult mai atrăgător, mult mai bun ca în toate locurile pe care le-am străbătut.

La 30 klm., înainte de București ne ies înainte câteva avioane, care au darul să ne producă bucurie și enervare.

La orele 3.30, cele trei avionete aterisau la Băneasa, după 11.000 klm. de sbor.

DIN TOATĂ LUMEA

FABRICANȚII DE CONIAC ȘI POLITICA ECONOMICĂ GENERALĂ



Zece mii de fabricanți de coniac au telegrafiat, nu de mult, fostului prim ministru francez, Daladier, o rezoluție, invitându-l ca în nici un caz să nu trateze cu America plata ratelor datoriilor de răsboiu, înainte de a obține aprobarea importului unor cantități însemnate de coniac franțuzesc.

SACRIFICIUL OCNAȘILOR



Pentru a verifica dacă boala misterioasă a somnului este sau nu propagată în districtele mijlocii ale Statelor Unite de o anumită muscă, era absolută nevoie ca oamenii să se preteze la o asemenea experiență primejdioasă.

Multă vreme s'au căutat zadarnic voluntari pentru aceste încercări. In cele din urmă, zece din cei mai bătrâni ocnași dela închisoarea din Jackson s'au declarat dispuși să se lase înțepați de aceste muște, dacă li se dă în schimb zece prânzuri bune, cu mâncărurile lor preferate.

Experiența a fost înfăptuită și oamenii „înțepați, trăesc foarte bine dispuși și astăzi încă. Nevinovăția muștei a fost dovedită astfel prin... câțiva ocnași, greu vinovați.

CURSE CU PERIPEȚII



Cu prilejul unor curse de cai la Santiago (Chille), doi jokei au căzut de pe cai în acelaș timp și la acelaș obstacol. Ei au încălecat repede, din nou, însă fiecare pe calul celuilalt. Și-au dat seama de aceasta imediat, din pricina strigătelor mulțimii. Atunci și-au schimbat din nou caii și unul din ei a putut ajunge la țintă, chiar al doilea.

UN ARC DE TRIUMF DIN CIOLANE DE BOU



Vechea uzanță engleză ofițerească, aceea de a încrucișa săbiile, atunci când o pereche cununată părăsește biserica, a fost imitată, în repetate rânduri, și cu alte obiecte, care se potrivesc pentru formarea unui arc de triumf. Astfel, vâslașii încrucișează vâslele, jucătorii de golf bastoanele de golf, polițiștii, bastoanele de cauciuc, etc. Cu totul nouă este însă o variantă pe care au imaginat-o, de curând, ajutoarele unui măcelar din Reading, în Anglia. Aceștia s'au folosit la cununia maestrului lor, de niște.... ciolane uriașe de bou, formând astfel un arc de trium destul de original.

CIVILIZAȚIE ȘI INCULTURĂ



O colaborare remarcabilă între civilizație și incultură a fost observată de curând de un explorator în Africa. Un „boșiman" își aprindea țigările cu o surcea de lemn, care era aprinsă prin frecare.

DEMPSEY PETROLIST



Dack Dempsey, faimosul boxeur, după ce și-a pierdut titlul de champion mondial, a ajuns să-și câștige o pâine amară ca „manager". Totuș, pentru a scăpa cât mai repede din „ringul" care-i aducea numai jale și amărăciune, și-a cumpărat câteva terenuri petrolifere în Texas. Și acum, un sondaj reușit îi aduce — după cum anunță presa americană — vre-o 35.000 de butoaie de petrol pe zi. Dempsey strălucește astfel în... petrolul său.

CIORAPI SCUMPI



Ultima modă de ciorapi de dame, în Statele Unite, a adus — cu toată variația neîncetată din ultimii ani — o surpriză senzațională. Doamnele la modă poartă astăzi ciorapi din... piele de rechin. E drept că acești ciorapi sunt cam scumpi. In schimb, sunt mai durabili decât cei de mătase. Și iată cum rechinii reușesc să fie folositori, cel puțin... pe picioare.

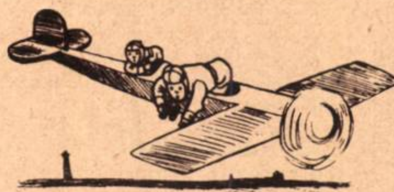
CUM STAU CASIERII LA CHICAGO



Cât de „sigur" trebue să se simtă un casier în ghișeul unei bănci din Chicago, rezultă din noul mod de construcție al unui asemenea ghișeu: podeaua constă dintr'un strat de beton de un metru grosime, pereții sunt formați din plăci de oțel, tavanul dintr'o rețea de sârme de oțel, ferestrele de sticlă groasă, toate la adăpostul gloanțelor.

Dintr'o serie de găuri speciale se zăresc revolvere și puști, gata să împuște dinăuntru în afară. O manivelă pentru declanșarea gazelor lacrimogene poate fi acționată în orice moment și o apăsare pe un buton pune în funcțiune imediat toate soneriile de alarmă din întreaga regiune. Iată deci că un ghișeu de bancă, modernă cu teancurile de bancnote, se înfățișează ca un adevărat castel medieval.

AVIONUL ȘI... SCRUMBIILE



O nouă aplicație a avionului: aceea de a explora cu privirea din văzduh roiurile de scrumbii din ape. In toamna aceasta, flotila de pescuit engleză a cercetat zadarnic asemenea roiuri productive. Deaceea, a fost nevoită să recurgă în cele din urmă la concursul avioanelor, care trebuiau să pândească prada.

VAGOANE DANCING

Pentru intensificarea traficului pe căi ferate, diferitele state au început să puie în circulație vagoane speciale, cu parchet pentru dans. Desigur, nu e departe momentul când vom putea citi recorduri de felul acesta: „între Londra și Glasgow a dansat Miss și Mister Spleen".

PAZĂ SIGURĂ



In timpul ultimei expoziții mondiale din Chicago s'au expus într'o vitrină, așezându-se pe o masă mare, aproape toate coroanele capetelor încoronate din lumea întreagă. In această vitrină au fost prezintate astfel juvaeruri în valoare de aproape un miliard și jumătate lei. Dacă un spectator se sprijinia prea tare de vitrină, el se cufunda imediat sub un planșeu de oțel.

ECONOMIE, ECONOMII!



Nu numai opinia publică ci și hotelierii și restauratorii au fost decepționați de conferința economică din Londra. Diplomații s'au arătat extrem de sgârciți. Astfel, reprezentanții Americii nu aveau dreptul să cheltuiască mai mult de 6 dolari pe zi. Diplomatul feudal, bogat și darnic de odinioară, tinde să dispară. Domnii în joben și monoclu încep să se ocupe cu socotelile mărunte ale aritmeticei.



Discursul de Anul Nou al şefului de birou



CUM ŞI L-A PROPUS...

Domnule Director!

Acum, în pragul anului nou şi cu bilanţul proaspăt în mână, vă felicit atât pentru a vă dori un an nou fericit şi îmbelşugat cât şi pentru a vă promite concursul nostru neprecupeţit. Cu toată situaţia economică mondială, secţiunea ce-o conduc a produs un frumos beneficiu întreprinderii şi a contribuit la majorarea dividendelor. Insă, onorate d-le Director, retribuţiunile mele nu stau în raport cu serviciile aduse. Vă rog să binevoiţi a examina bilanţul general şi pe acela al secţiunii mele şi veţi constata, că faţă de foloasele ce pot să afirm că am adus aduc şi voi putea aduce, salariul meu este complect insuficient. Vă rog deci să binevoiţi a-mi acorda un sport de 50% la salariul de bază şi tot atâta la premii şi adaose. Contrariu, cu tot regretul ce produce întreruperea vremelnică a unei activităţi prodigioase, voi fi nevoit să-mi ofer serviciile altei întreprinderi, unde voi ajunge de îndată la situaţia dorită. Deci, stimate domnule director, vă doresc încă odată un an bun şi vă rog să-mi comunicaţi cât mai curând deciziunile dv.

Vă salut!

...ŞI CUM L-A ŢINUT

Onorate Domnule Director!

Mi-am permis să vă felicit în pragul anului nou şi să vă doresc sănătate, fericire, mulţumire! Ştiu, da, sunt vremuri grele dar m'am gândit că şi eu... din modestele mele puteri... dacă nu vă supăraţi... căci am reuşit şi eu să produc ceva în cursul unui an... şi cunoscând mărinimia dv... am depus toată munca spre binele... şi cred că bilanţul va fi spre mulţumirea dv... deoarece merit şi eu o soartă mai bună. La mulţi ani onorate domnule director!

* HUMOR *

EFECT PUTERNIC

La reprezentarea unei piese de teatru.

— „Piesa e sguduitoare. Văd că în stal a leşinat cineva."

— „Aluia i-a căzut în cap binoclul meu",

CUGETARE

— „Trebue să fie groaznic să fi nevasta unui spărgător. Oamenii îştia vin întotdeauna târziu acasă!"

PETRECERE FAMILIARĂ

— „Am să-i fac bărbatului meu o mare mărturisire. Ii voi povesti trecutul meu".

— „Ce fericită eşti. Ai un subiect de conversaţie pentru nopţile lungi de iarnă."

RISIPĂ

Un scoţian către fiul său:

— „Acum patru săptămâni ţi-am dat doi poli. Acum două săptămâni mi-ai cerut încă zece lei şi acum iar mă tapezi de 5 lei. Ascultă băete, spune-mi drept dela bărbat la bărbat: Cum îi zice fetei?"

REGIM

Medicul către înghiţitorul de săbii:

— „Aşa dar, cea mai severă dietă. Adio săbii, adio spade şi baionete. De acum înainte n'ai voie să înghiţi decât cuţitaşe de masă".

TOTUŞ...

Cei doi se completau de minune. El era romantic şi sentimental, ea practică şi realistă.

— „Iubito — şopti el — ai întâlnit vreodată în viaţă un bărbat, care, prin cea mai uşoară atingere, să te facă să vibrezi până în adâncul firei tale?"

— „Da — îl întrerupse ea — dentistul meu."

PRECIZARE

Ea: — „Aşa dar, hotărît, ne întâlnim la 5 în hallul hotelului".

El: — „Ne-am înţeles iubito. Numai o întrebare: când vei fi acolo?"

RĂSPUNS PRECIS

Profesorul explică elevilor, în ora de aritmetică, fracţiile ordinare.

— „Ascultaţi, băeţi, dacă rup foaia asta de hârtie în patru părţi egale, cum se chiamă fiecare din aceste bucăţi?"

— „Un sfert, răspund elevii în cor."

— „Bine, acum, spune-mi tu, Popescule: Cum vom numi bucăţile pe care le obţin, dacă împart foaia în opt?"

— „Optimi".

— „Dar dacă aş împărţi foaia în opt mii de bucăţele?"

Popescu stă nedumerit. Un coleg al său ridică degetul şi răspunde prompt:

— „Confetti, domnule profesor."

IN ORA DE FIZICĂ

Profesorul: — „Ce se'ntâmplă dacă lumina cade pe suprafaţa unei ape cu o înclinaţie de 45 de grade?"

Elevul: — „Se stinge, domnule profesor".

DAR POTRIVIT

— „Imi sparg capul ce cadou să-i fac de ziua lui, logodnicului meu."

— „Dar ce profesiune are?"

— „Poet".

— „Atunci lucrul e foarte simplu. Cumpără-i un coş pentru hârtii."

LOGIC

— „Ionel îmi cere să nu am ochii decât la el. Asta nu înseamnă însă că nu pot să trag cu urechea la ce spune Petrică."

DIN RESPECT

Gheorghe este un tânăr, mic slujbaş. Eri a fost invitat la şeful său, ca al treilea executant într'un trio muzical. După ce au început să cânte, şeful se întrerupe, pune vioara deoparte şi se adresează slujbaşului său:

— „Bine omule, dar eşti mereu cu o măsură în urmă".

Gheorghe răspunde timid:

— „Asta o fac numai din respect, domnule şef.

SCOŢIANE

Negustorul de haine vechi. — „Dece vreţi să vindeţi cămaşa dv. de noapte?"

Scoţianul. — „Dar ce să fac cu ea? M'am angajat ca portar de noapte".

MODA PĂLĂRIILOR

Coniţa este foarte mondenă. Deunăzi, gătindu-se în faţa bărbatului ei, îi spune:

— „Dă-mi parale că trebue neapărat să-mi cumpăr două pălării de toamnă".

— „Două?" strigă bărbatul înspăimântat. „Două deodată?"

— „Desigur, una pentru urechea dreaptă şi una pentru urechea stângă".

MIJLOC EFICACE

— „E groaznic, nevastă-mea nu ţine minte nimic".

— „Şi nevastă-mea era tot atât de uitucă. Dar acum am desobicinuit-o. Dacă vreau s'o fac să nu uite ceva, lipesc un bilet pe oglindă".

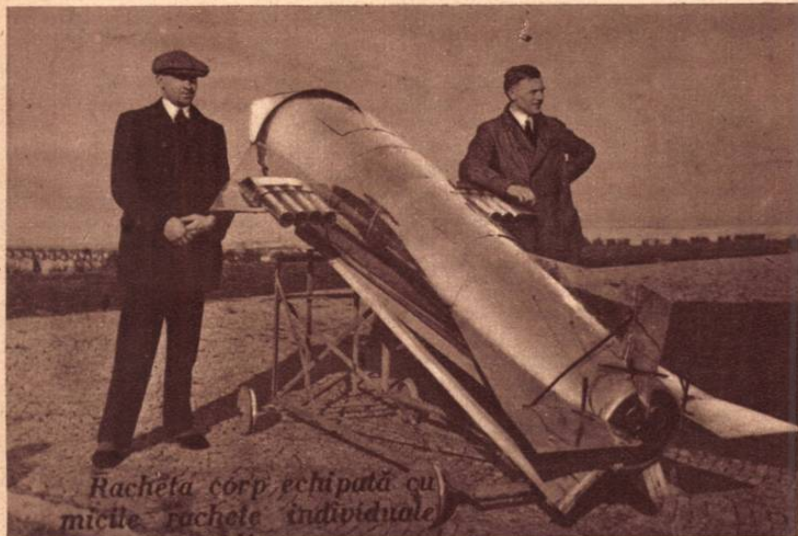
Din invenţiunile senzaţionale ale anului 1933

UN an extrem de bogat în descoperiri şi invenţiuni technice. Ar fi să debităm o banalitate, aproape insuportabilă, repetând şi în anul acesta, — ca şi în anii trecuţi — refrenul bine cunoscut că „progresele technice se succed acum într'un ritm vertiginos". Şi totuşi, este prima şi cea mai puternică impresie, pe care o resimţi atunci când încerci să fixezi o trăsătură generală a anului ştiinţific.

Cercetări şi realizări rodnice în mai toate domeniile ştiinţei, mai ales pe tărâmul ştiinţei aplicate. Dar, mai există astăzi vechea deosebire între ştiinţa pură şi cea aplicată? Nu s'a dovedit oare şi nu se dovedeşte pe zi ce trece, tot mai mult, că ceeace apare un moment, o simplă jucărie de laborator, sau o speculaţie pur teoretică, poate



Autogirul constructorului spaniol Juan de la Cierva



Racheta corp echipată cu micile rachete individuale înainte de ridicare.

deveni adesea punctul de plecare al celor mai senzaţionale aplicaţiuni în viaţa practică, capabile să revoluţioneze cu desăvârşire raporturile obicinuite. E



Racheta ce transportă poştă şi filmează

suficient să cităm în această privinţă cazul descoperirii undelor hertziene, agentul radiofoniei, care a modificat cu desăvârşire viaţa modernă. Cercetările în aparenţe pur doctrinare, pe care savanţii le fac acum cu prilejul explorărilor în stratosferă, nu satisfac numai o nevoie a ştiinţei pure. ci sunt menite probabil să introducă inovaţiuni senzaţionale în domeniul aviaţiei şi al meteorologiei practice.

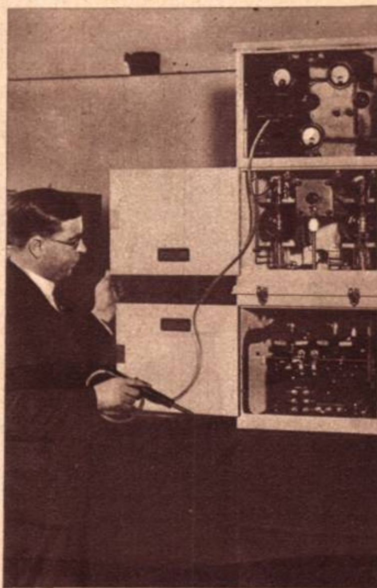
Avionul stratosferic, capabil de-a sbura în câteva ceasuri din Europa în America, precum şi posibilităţile de prevedere a timpului, vor fi cu siguranţă fructul ascensiunilor — în aparenţă fără aplicaţie practică — în stratosferă.

E probabil că razele cosmice, odată puse la punct, vor deschide perspective nebănuite biologiei şi fizicei.

Cine ştie dacă prelungirea vieţii, viaţa artificială şi transmutaţia elementelor, aceste obiective ale alchimiştilor din vechime, nu vor fi realizate, prin exploatarea acestor misterioase unde din înălţimile văzduhului.

Pe de altă parte, recentele experienţe ale lui Marconi, care s'a ocupat în timpul din urmă cu studiul undelor electrice foarte scurte, mai mici ca un metru — aşa numitele „micro-unde" ne fac deasemenea să întrevedem perspective senzaţionale.

Intr'adevăr, aceste unde de câţiva centimetri lungime, au proprietatea de a se propaga în linie dreaptă întocmai ca şi razele de lumină. Ele pot fi de-



Operaţie chirurgicală fără sânge

asemenea îndreptate în anumite direcţii — ca şi razele luminoase, — iar transmisiunile de T. F. F., făcute prin intermediul lor, au avantajul de a fi cu desăvârşire ferite de paraziţi atmosferici sau industriali. In plus, aceste transmisiuni sunt, secrete, ele fiind dirijate, şi se beneficiază de un randament formidabil. Cu emiţătoare şi receptoare, care pot fi alimentate cu o simplă baterie de buzunar, se pot obţine comunicaţiuni la distanţe de sute de kilometri. Iată deci idealul radiofoniei aproape realizat: receptoare-emiţătoare de buzunar, cu care orice persoană poate vorbi dela un punct la altul, al globului. Zicem *aproape* realizat, căci pentru moment transmisiunile prin micro-unde nu depăşesc 300 de kilometri, şi sunt împiedicate într'o oarecare măsură de terenurile accidentate.

Marconi însă se arată foarte optimist şi continuă experienţele sale în acest domeniu, în speranţa că va ajunge să mărească raza de emisiune până la o cifră impresionantă.

Televiziunea a făcut deasemenea progrese considerabile în anul încheiat. Deşi nu încă pe deplin pusă la punct, este însă sigur că s'a ajuns la transmisiuni de imagini mişcătoare, destul de clare, la distanţe apreciabile. In momentul când aceste distanţe vor fi destul de întinse, iar ecranul de proecţie al imaginei suficient de mare, se va putea vorbi de o promovare definitivă a acestei invenţiuni, menită să înlocuiască cinematograful sonor printr'un spectacol de radio-televiziune la domiciliu.

Cercetarea mai aprofundată a radiaţiilor infraroşii — raze invizibile din spectrul luminos, dar înzestrate cu proprietăţi calorifice importante — a condus la câteva aplicaţiuni interesante dintre care cităm în mod deosebit, posibilitatea fotografierii unor obiecte în întuneric şi a orientării vapoarelor pe timp de ceaţă.

Un alt domeniu, în care s'au realizat inovaţiuni senzaţionale, este acel al biologiei, ramură de cea mai mare importanţă, întrucât e vorba de însăşi viaţa şi sănătatea noastră.

Un medic rus, doctorul Gruşinenko, a reuşit să creeze „inima artificială", o pompă, care, introdusă în corpul omenesc, în locul inimei veritabile, poate să o înlocuiască câtva timp, permiţând astfel cele mai delicate operaţiuni de cord.

Un alt medic rus, doctorul Filatow din Odesa, a isbutit să redea vederea la o mulţime de



Scrisoarea rapidă prin radio: instalații de recepție

orbi, printr'o grefă artificială a cataractei ochiului vătămat.

In sfârșit, tot un medic rus, d-rul Sergiu Judin, a reușit să realizeze transfuziuni de sânge de cadavru, pentru hemoragii și alte intervenții chirurgicale urgente.

Din noianul atâtor invențiuni și descoperiri ale anului 1933, vom spicui câteva din acele cari au fost definitiv puse la punct în cursul anului încheiat și care prin funcționarea lor, aduc înlesniri vădite în viața practică.

SCRISOAREA RAPIDĂ PRIN RADIO

Cel mai rapid serviciu poștal între Europa și America îl organiza până acum poșta aeriană prin dirijabilul Zeppelin. Pe această cale o scrisoare ajungea din Berlin la Buenos Aires, în cel mult o săptămână.

Toate încercările de a se trimite scrisori în alte continente, cu ajutorul unor rachete, au rămas până acum infructuoase din punct de vedere practic.

Iată însă că în anul acesta, o firmă germană a reușit să pună la punct niște aparate speciale, capabile să transmită prin radio, orice text scris, în timpul cel mai scurt și sub forma unui sul de hârtie, înregistrată cu litere de tipar.

E drept că fototelegrafia — transmisiunea prin radio a imaginilor fixe la distanță — rezolvase încă de câțiva ani, în principiu, această problemă. In practică însă, serviciul de fototelegrafie la distanțe mari se isbia de o serie de dificultăți: manipulări greoaie, durată îndelungată, perturbațiuni grafice, etc.

Inventatorul german, d-rul Hell, a reușit să construiască în anul acesta un aparat de fototelegrafie extrem de simplu, care descompune în mod mecanic, fiecare literă în vreo 90 de mici puncte elementare. Aceste puncte sunt reunite în grupe și trimise, prin impulsul undelor de radio. Fiecare semn în parte este emis de două ori.

La locul recepției se folosește un aparat de radio, cu cadru și amplificatori, cari comandă un dispozitiv ce transformă impulsurile de curent electric în mișcări mecanice pe un cilindru înregistrator. Cilindrul, la rândul lui, imprimă punct cu punct, toate literile pe hârtie.

Pentru a înlătura eventuale deranjamente, care intervin adesea în transmisiunile fără fir, fiecare rând este imprimat de două ori. Experiența arăta că cel puțin unul din aceste două rânduri este întotdeauna ușor de citit.

Lucrurile se petrec atât de repede, încât o întreagă pagină scrisă la mașină poate fi transmisă în câteva minute.

SCRISOAREA VORBITĂ

O altă invențiune senzațională a anului este așa numita „scrisoare vorbită".

Invențiunea se bazează pe principiul celulei fotoelectrice — așa zisul „ochiu electric" — care transformă razele de lumină în curenți electrici. In chipul acesta, se stabilește o corespondență între fenomenele optice și cele electrice. Intrucât, curenții electrici, pot fi transformați la rândul lor, în sunete, cu ajutorul unui haut-parleur, iată-ne deci în posesiunea unui transformator de simboluri vizuale



Mașina care citește ziarul

în simboluri sonore, respectiv de litere în sunete.

Un inventator german, George Schutkowski, și-a propus să folosească sistemul acestei transformări, pentru a realiza un dispozitiv capabil să... citească un ziar, o carte și chiar o scrisoare oarecare.

După îndelungate străduințe, el a reușit să construiască acest aparat, care ne permite să ascultăm în difuzor, orice text scris.

Vă închipuiți ce importanță are această invențiune, în special pentru orbi! Orice carte, orice ziar, orice scrisoare va putea fi citită în viitor, cu cea mai mare ușurință de acești nenorociți, grație invențiunii lui Schutkowski.

RACHETA CARE IMPARTE POȘTA ȘI FILMEAZĂ

Un inginer englez, Zucker, a făcut de curând la Cuxhaven o încercare reușită de a lansa în văzduh o rachetă, de un tip cu totul nou.

Racheta în chestiune se prezintă cu forma unui proectil, lung de 5 metri, asemănător întrucâtva cu un Zeppelin sau cu o torpilă. Construită din aluminium, ea poate transporta 12 rachete mici cilindrice, foarte rezistente. Aceste rachete individuale fac explozie, una după alta, în timp ce racheta cea mare se ridică după un unghiu din ce în ce mai mare, până la o înălțime de 1000 de metri în văzduh, urmând apoi o linie orizontală.

După o anumită distanță, racheta aruncă sarcina utilă, înregistrând în acel moment o vedere fotografică, care controlează locul unde a căzut această sarcină. Odată executată această acțiune, racheta face un ocol și cade. Insemnătatea practică a invențiunei nu constă în posibilitatea unei călătorii senzaționale în lună sau în Marte. E vorba de o misiune mai practică și mai lesne realizabilă. Intr'adevăr, racheta lui Zucker e capabilă, prin modul, ei de funcționare, să arunce într'un anumit loc de pe pământ un colet poștal, bombe sau să filmeze terenuri necunoscute, sau inaccesibile observației directe a omului.

AUTOGIRUL

Deși avionul modern se găsește într'o fază de perfecțiune destul de înaintată, el prezintă totuș un mare neajuns. Intr'adevăr pentru o aterizare și ridicare în văzduh, avem astăzi nevoie de un aerodrom, adică un teren special suficient de întins. Din această cauză, avionul nu poate fi adaptat nevoilor turismului și ale vieții particulare, el neputând ateriza și sbura pe'ndelete, pornind sau coborându-se pe o modestă peluză sau o terasă.

Un inginer spaniol, Juan de la Cierva, care lucrează de câtva timp într'un hangar aeronautic din apropierea Londrei, a reușit să construiască un nou model de avion, care satisface această condiție esențială.

„Autogirul" acesta este numele noului model de avion, inventat de Cierva — e capabil să se ridice și să aterizeze după o linie verticală. El nu mai necesită un teren întins ca aerodrom. Experiența executată cu a test aparat în ziua de 8 Noembrie 1933, îndreptățește speranța că în curând vom putea folosi asemenea avioane perfecționate.

E drept, că pentru moment iuțeala de deplasare a autogirului nu este prea mare și, atunci când are de luptat cu vântul, avionul nu avansează mai repede ca un simplu automobil. Constructorii însă ne asigură că în curând perfecționările vor permite autogirului să străbată 200 și chiar 300 de kilometri pe oră.

OPERAȚIUNI CHIRURGICALE FĂRĂ SÂNGE

Și pentru a termina această scurtă trecere în revistă a invențiunilor technice ale anului, vom semnala un aparat remarcabil, prezintat la o recentă expoziție științifică din Londra.

E vorba de un aparat cu lămpi de diatermie, care permite chirurgilor să execute operațiuni inacesibile până acum.

Un ac, alimentat prin curenți de diatermie, poate tăia orice rană a corpului cicatrizând imediat punctul de inciziune și evitând astfel cu desăvârșire, orice sângerare.

Cu acest aparat s'a putut realiza de curând o operație la creer, operație care a durat nu mai puțin de 12 ore. Fără acest dispozitiv, operația ar fi fost imposibilă, din cauza hemoragiei violente pe care ar fi produs-o.

Am spicuit numai câteva dintre invențiunile practice ale anului. Aceste exemple însă trebuesc considerabil multiplicate, pentru a ne face o imagine, fie și aproximativă, a revoluției operată de știință în anul 1933.

Ing. I. ȘERBAN

NOAPTEA în cafeneaua periferică

O anchetă printre apaşi, nenorociţi şi printre cerşetorii de profesie

O pâclă grea se lasă chinuitoare peste suflet. Răcâi nervos, cu unghiile marmora pătată a mesei. Ţi-e silă de tot ce vezi şi auzi în preajma ta, deaceia buzele au o grimasă de cocleală.

Chelnerul duce surâzând mâna la frunte, schiţând un salut care seamănă a batjocură.

Oamenii din jur privesc ca la urs. E un local în care niciodată nu se zăreşte picior de femeie.

— Un ceai băete atât de fierbinte să clocotească în pahar.

— Viscoleşte urât afară, — spun vecinului de alături. Am văzut lumină şi am intrat să mă încălzesc puţin.

— Eşti de aici din Bucureşti? mă întreabă cu glas domol omul căruia mă adresasem.

— De aici... dar ce folos. Când n'ai rost, nu te simţi bine nicăeri.

Chem din nou chelnerul ca să comand încă un ceai.

Omul mă priveşte nedumerit.

— Il plăteşti d-ta?

— Eu.

Bărbatul cu pălărie verde ca de vânător şi jambiere galbene, îmi face semn cu capul că nu primeşte.



— Inţeleg să n'am... şi din buzunarul jiletcii de catifea scoate o piesă de o sută pe care o încearcă pe masă.

— De bani nu mă plâng. Nenorocul a venit de aiurea.

— Atunci e numai un necaz, care o să treacă repede.

— La mine nu poate trece toată viaţa. O blestemată de femeie mi-a mâncat zilele. O luasem de pe drumuri goală şi plină de păcate. In casa mea se schimbase de credeai că coboară din cine ştie ce neam. Nu se simţia bine în cinste şi belşug şi-a fugit acum câteva săptămâni c'o slugă. Dacă o prind îi tai beregata ca la un pui de găină.

Omul avea în ochi sclipiri de fiară flămânzită.

— Dacă femeii nu i-a mai plăcut să stea în casa d-tale, ai dreptul ca să-i iei viaţa?

— Il am, pentrucă am fost minţit. De ce s'a arătat cu mine atâta vreme bună, de socoteam că am pus mâna pe un înger, şi când şi-a făcut interesul m'a asvârlit ca pe un gunoi. Trebue să-i dau de urmă şi-am s'o prind atunci de piept, ca s'o privesc bine în faţă...

— Nu faci nimic. Las-o să-şi vadă de drumul ei. Femei la fiece pas, cu duiumul...

— Ticălosul de mine, mă obişnuisem cu ea.

Bărbatul îşi acoperă faţa ca un copil şi bufneşte într'un plâns care-i scutură umerii.

Un bătrân a apărut în pragul uşii. Are profil de medalie, care contrastează cu pardesiul cafeniu, prins la gât, cu un ac de siguranţă. Mi'am întors capul în altă parte şi nu-i întâlnesc privirile E un biet actor rămas de câţiva ani fără angajament. Şi-a găsit loc într'un colţ depărtat şi printre zecile de capete în lumina fumurie, văd cum braţele slăbite se căznesc să scuture boabele de zăpadă îngheţată prinse de vestminte.

Anii cari s'au dus scot la iveală o amintire.

Epava de astăzi, atunci în floarea vârstei, interpreta pe scenă rolul unui bărbat ajuns în plină glorie. La încheerea actului final, în mijlocul unei impresionante sărbători înainte de a-şi pune ţeava revolverului la tâmplă a spus cu ochii aţintiţi în vid:

— Calc în picioare din viaţa mea declinul...

Şi s'a prăvălit la pământ ca un vultur doborît dintr'un sbor maestos. De ce interpretul n'a avut viziunea clară a ceiace-i rezervă viitorul? Nu bănuia se vede hâzenia bătrâneţii venită prea de timpuriu.

La o masă, mai la loc ferit, stă un băetan, cu tunică soldăţească şi o pălărie sdrenţuită trasă peste ochi. Soarbe ceaiul cu o bucată de zahăr prinsă între dinţi. In picioare tălpile bocancilor pătrunse de umezeală sunt legate cu sfori groase. Pare că de nopţi întregi nu şi-a culcat capul decât pe marmora mesei de cafenea. Dar surpriză, tânărul tresare.

In uşă şi-a făcut apariţia un plutonier şi doi soldaţi. Sunt în serviciul comenduirii. Stau acum de vorbă cu patronul. Frământarea care s'a produs deodată îţi dă impresia că te afli într'un cuib al dezertorilor, căci nu unul, zece, douăzeci şi-au părăsit locurile îndreptându-se spre eşire. Cei trei îi lasă. Căci afară e o razie militară şi nimeni nu scapă oricât de repezi ar avea picioarele. Tânărul cu pălăria peste ochi nu se mişcă. Doar când plutonierul vine şi-l bate peste umeri cerându-i actele el se ridică în picioare urmându-l.

Cafeneaua a rămas acum pe jumătate goală. Perdelele se trag acoperind ferestrele şi jocurile la noroc prind avânt. Oameni cu înfăţişare mizeră îşi pierd tot câştigul de peste zi toţi desculţii Halelor Centrale aici îşi dau ultima leţcae şi când le-a mai rămas în buzunar cinci lei iau încetişor dârdâind, prin nămeţii de zăpadă, drumul Azilului de noapte.

Cititorule, să nu rămâi mirat aflând că ai întins un leu la colţ de stradă celui care peste câteva ore are să piardă la cafenea o sută.

MARGARETA NICOLAU

Participaţi la noul concurs senzaţional al revistei REALITATEA ILUSTRATĂ „FEMEEA CU FORME PLINE"

Premiul I-iu Lei 10.000



Delegații partidelor se încălzesc în fața localului de vot.

D. I. Inculeț așteptând la ministerul de interne rezultatul alegerilor



Alegerile



Copiii contemplând afișele electorale.

IN anul acesta Moș Crăciun a adus în traista lui, pentru politicieni, alegerile: aproape 5000 de inși din țara noastră s'au îmbulzit să intre în Parlament, spre a ocupa cele 387 de scaune libere. Ca de obiceiu, cine împarte, parte-și face, și guvernul și-a luat treisute din cele 387 de locuri, pentru partidul său. După munca pe care a depus-o, se și cădea să se odihnească, și i se cuveniau deci scaunele.

L-a ajutat la acest succes și barba foarte albă a lui Moș Crăciun — din ăst an: a viscolit, a fost frig și vreme rea și astfel oamenii s'au lăsat păgubași și de politică și de voturi. Mulți au făcut cum e mai cuminte, și-au vândut cărțile pe un pol bucata.

Eu dac'aș fi guvern n'aș face alegeri decât iarna, și numai în zilele geroase: sau amorțește mâna agentului electoral sau și de se'ntâmplă câte o ciomăgeală, nu are alt efect decât să mai desmorțească oasele oamenilor.

Un pom de Crăciun cu daruri pentru alegători: voturi pentru guvern



Cine s'o fi bucurat, cine nu s'o fi bucurat, dar cei cari au blagoslovit aceste alegeri sunt copiii de școală: vacanța s'a lungit cu o săptămână. Cultura trebue să se eclipseze, când e vorba de „cașcaval"!

Mai sunt și alții pentru cari desele alegeri înseamnă adevărată mană cerească. Căci iată să luăm o furnitură așa mai neînsemnată: cabinele de vot. Acestea — nu știm după care lege — neapărat trebuie să fie virgine la fiecare nouă alegere. Costă 400 lei bucata și numai pentru București sunt necesare vreo trei sute. Ce s'o fi întâmplând cu ele, odată alegerile terminate, e un mister! Poate că bietele cabine asudă atât, încât intră la apă.

Cine spunea că s'a terminat epoca steagurilor dibaciului Pristanda?!

D. Voiculescu Quintus președintele unei secții, în sala de vot și apoi la masă lângă urnă



Foto I. Berman





Steagurile lui Pristanda din „Scrisoarea pierdută" s'au transformat în cabine de vot

Munca toata au avut-o judecătorii, cari au fost nevoiți să rămână în localul de vot — conform prescripțiunilor — și să păzească urna — care nu trebuia să aibe două funduri — de dimineață și până seara târziu, luând masa, împreună cu delegații, alături de prețioasa cutie.

Și însfârșit au venit ai noștri!

RIX



atilda Berman în vârstă de 8 ani s'a relevat la serbarea de Crăciun a institutului Pompilian



„Realitatea Ilustrată" urează „La mulți ani" cititorilor ei



Ion Pribeagu al cărui volum de „Versuri Ștrengare" a apărut în ediția II-a.

PERLE LA MONTE CARLO

de J. R. HARRER

Alfred Briveux este un bărbat fermecător; are două mari slăbiciuni: îi place să facă curte femeilor şi să-şi încerce norocul în excrocherii.

Acum se găseşte la Monte-Carlo unde încearcă o nouă „lovitură". Intră surâzător în sala de joc. Joacă şi are un noroc unic. In portofelul său se găseşte la un moment 60.000 de franci.

La capătul mesii de joc şade o femee îngrozitor de urâtă, în vârstă destul de înaintată. Ea îl soarbe cu privirea pe simpaticul Briveux, care însă nu dă importanţă acestui fapt. Când deodată, lângă el, se aşeză o blondină fermecătoare. Un minunat colier de perle străluceşte în jurul gâtului ei. Briveux admiră colierul şi gâtul.

Tânăra doamnă începe să joace. Ea pierde în câteva minute 500 franci. După aceasta se ridică tristă şi pleacă. Şi Briveux termină jocul. Tânăra doamnă îi place. Ii vorbeşte. Ea îl priveşte fără să spuie nici un cuvânt. Nu poate rezista însă amabilităţii simpaticului domn. El capătă învoirea să o însoţească. Dând să iasă din sală, cei doi trec tocmai pe lângă doamna urâtă în vârstă înaintată. Ea îi rânjeşte lui Alfred Briveux în faţă.

„Ce vrea bătrâna?" spuse el cu jumătate glas.

„Bătrâna?" ripostă tânăra doamnă. „Este prinţesa Limekowsky. O femee extrem de bogată. Aţi observat cum mi-a rîs în faţă?

Briveux este surprins.

„Credeam că rânjetul mi se adresează mie. Şi adineuri, în timpul jocului cocheta cu mine".

„Te înşeli domnul meu. Mi se adresa mie, respectiv colierului meu de perle".

Alfred Briveux aruncă o privire piezişă asupra colierului. Nu se pricepe la perle dar îşi dă totuşi seama că sunt minunate.

„Vrea să-mi cumpere colierul. Am refuzat de mai multe ori să stau de vorbă cu ea. Dar bătrâna ştie că nu am parale. A observat chiar că în ultima vreme am avut ghinion la joc. Eri mi-a spus: „Ei draga mea, nici acum nu vrei să vinzi?"... Acum însă am ajuns în situaţia că trebue să vând colierul, demnitatea mă opreşte însă să-l dau chiar contesei".

Alfred Briveux medită câteva secunde. Femeia pare să aibă neapărată nevoe de bani şi el are un plan admirabil.

„Dacă vreţi, stimată Doamnă, vând eu colierul pentru dumneavoastră".

„Adevărat?" Asta ar fi foarte frumos din partea dv.?"

Işi scoase colierul de pe gât, mângâe perlele cu mâna ei catifelată şi le dădu apoi lui Bririeux.

Acesta le privi cu atenţie; cu o seriozitate perfectă el spuse încet:

„Colierul este fals. Imi face rău că trebue să vă indispun, dar este fals".

Tânăra doamnă este la un pas de leşin.

„Imposibil, imposibil! L-am cumpărat la Paris de la un om de absolută onoare. A fost evaluat la 200.000 franci. Chiar bătrâna prinţesă l-a văzut şi a fost fermecată.

Briveux surâse.

„Bijutierul care v'a evaluat colierul a fost un prieten al vânzătorului. Dar dacă bătrâna prinţesă este convinsă că perlele sunt veritabile, totul este în ordine. Ii voi vinde colierul. Vom împărţi cei 200.000 de franci".

„Dar asta este înşelătorie!"

Briveux înfrânse obiecţiunea cu un gest elegant. Tânăra doamnă închise ochii. Se rezemă de un stâlp. Briveux este cucerit. Scoase portofelul. Ii dădu 50.000 de franci.

„Poftim! Vă plătesc înainte. Restul de 50.000 de franci vi-i aduc într'o oră în camera d-voastră. Imi permiteţi?

„Da" răspunse roşind doamna. „Camera 37, Hotel de Paris".

Briveux intră din nou în sala de joc. Se apropie de bătrâna contesă şi îi spuse în şoaptă:

„Doamnă contesă, trebue să vă comunic ceva urgent".

Bătrâna aprobă dar pentru o jumătate de oră mai târziu; trebue să recâştige cei 30 franci pe care i-a pierdut. Apoi se ridică.

„Despre ce este vorba întrebă ea?

„Despre colierul de perle" spuse Briveux.

„Dar pentru Dumnezeu, de ce nu aţi spus imediat? Vino, dragule, vino! Afacerile de bijuterii le rezolv numai la prietenul meu, bijutierul".

Pe drum luă colierul în mână. Figura ei bătrână este fericită.

„Va să zică tot vrea să vândă colierul. Dar ce a avut nevoe de intervenţia d-tale pentru aceasta? Dar însfârşit aceasta nu mă interesează. Cât cere pentru colier?"

„300.000 franci!"

„Multe parale, multe parale ! Insfârşit iată am ajuns la bijutier".

„Cu ce vă pot servi doamnă contesă?"

„Evaluează-mi te rog acest colier dragă prietene. Aşi vrea să-l cumpăr. Cât face? Briveux spuse respectuos:

Bijutierul luă colierul în mâna. Privi perlele pe toate părţile, dă din cap şi spune:

„Colierul este fals!"

„Fals!" strigă contesa. „Va să zică vrei să mă excrochezi, domnul meu? Să vie poliţia!"

Alfred Briveux îngălbeni.

„Dar aceasta este imposibil ! Eu —"

Briveux luă colierul. Părăsi prăvălia în culmea furiei şi se îndreptă spre hotel Paris. Acolo află că tânăra doamnă plecase de o jumătate de oră.

Trei zile mai târziu contesa şi cu tânăra doamnă s'au întâlnit la Genua.

„La mine este colierul veritabil! Prostul n'a observat că l-am schimbat în drum spre bijutier cu cel fals".

„Totul a mers de minune? Câte duplicate de perle false mai avem?

„Cinci!"

„Bine atunci plecăm azi încă".

„Despre mine! Dar îţi spun că odată o să fii înşelată de un excroc inteligent. Cum poţi încredinţa unui necunoscut colierul veritabil? Ce făceai dacă acum trei zile, franţuzul îndrăgostit, ar fi fugit cu colierul în loc să mi-l aducă mie?

Tânăra femee surâse spunând:

„Un oarecare risc trebue să fie. Altfel toată afacerea nu mai prezintă nici un farmec pentru mine!"

In gândul ei însă, frumoasa doamnă spuse:

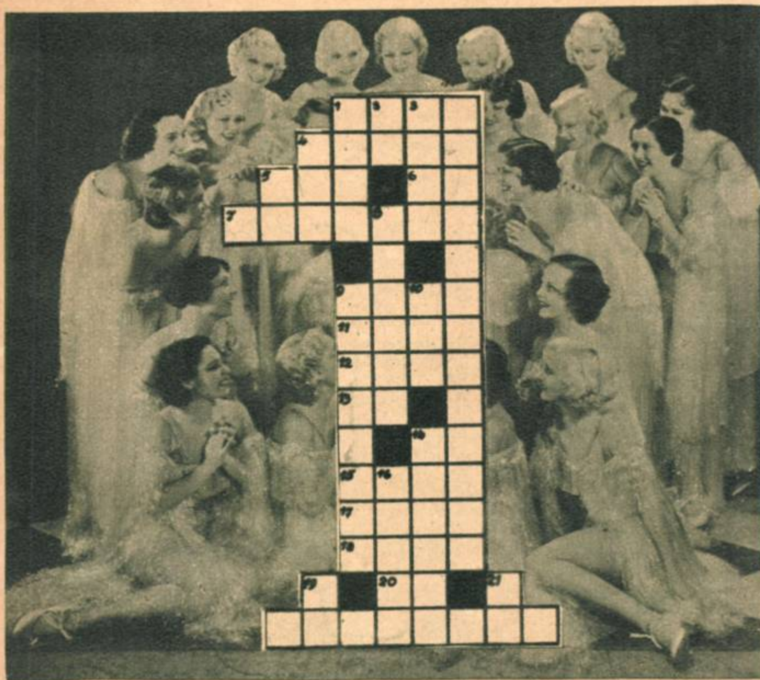
„Dacă ar şti bătrâna că şi colierul veritabil, tot fals este!"

trad. de i. g.



Pagina Jocurilor

Problema I-a: „Prosit Neujahr!“



ORIZONTAL: 1) Sârmă de antenă. 4) Fardat (!) cu un metal prețios. 5) Aventurierul (!) pe care-l purta Napoleon și Papa Leon cu sine. 6) „...dase nume de curcani un bătru bun de glume”. 7) Mai este și o insectă cu coarne ca ale cerbului! 9) Verig (het)-ă; din ea se poate face un mareșal francez, un *grec* și un adjectiv. 11) Merge alături cu „Muscel” și alungă durerile de măsele. 12) Se zice despre un anumit popor, despre un iubit și despre un deputat. 13) Foneticul e(ste), 14) Semnul optativului. 15) Femininul dela lup! 17) Se zice despre un palton sau un automobil. 28) Șperț, comision. 20) Notă orientală; echivalează cu *si* în gama lui *do* major.

VERTICAL: 1) In romanțe rimează cu *minciuna, nebuna, struna*, etc. 2) Cremă de față. Șuiț, prunc. 4) Judecător evreu. 5) Ca să fie egală cu *el*, Eva a renunțat la inimă... 8) Trecători înguste la intrarea unui port. 10) Așa sfârșea Diogene, când era cuprins de lene! 14) Nesimțire, lipsă de avânt. (v. ataraxie) 16) Electrică sau metalurgică. 19) Fluviu în Franța. 21) Revistă franceză.

N. B. Pornind din punctul 7 și mergând pe marginea figurii (5, 4, 1, 2, 3, 21, 19, 18, etc.) și până la punctul 9, veți afla o comunicare de Anul Nou.

p. conf. *Rebus*

Problema II-a: (Șaradă)

Prima parte căutată, vă arată
Cine este al Capitalei Româniel, tată.
Partea doua, nu-i uriașă.
Din două litere: o cămașă.
Imbrăcați acum pe primul cu a doua
Și-ți găsi cadoul revistei noastre
Către domniile voastre.

MARIAN

POȘTA JOCURILOR

Maria Russu. Are un colț închis și o încrucișare slabă. Așa că...

D. Ghețu & Cracea. Nu merge. Prea multe litere șterse, dela începutul sau sfârșitul imaginelor.

Autorul jocului, având un desemn care reprezintă o nimfă pe o cracă, deasupra unei ape și primul cuvânt orizontal „Titulescu” este rugat să-l refacă, scriind semnificațiile pe o foaie aparte — nu pe verso — și să-l trimeată din nou.

Numele premiaților

PRIN TRAGERE LA SORȚI AU CÂȘTIGAT

Premiul I, lei 200 în numerar d-l GEORGE NICOLESCU, str. Flipescu 26, Caracal.

Premiul II-lea un aparat fotografic „Agfa-Box” d-l EMIL MĂRGINEANU, Turda, str. Ecaterina Teodoroiu No. 14.

Premiul III-lea, un abonament pe o lună la „Realitatea” d-l sublt. VIOREL FRUNZĂREANU, Sibiu reg. 16 călărași.

Premiile se expediază în baza unei c. p. cu adresa exactă. Câștigătorii din Capitală se vor prezenta personal să și le ridice.

Deasemenea sunt rugați să-și trimeată și fotografia spre a fi publicată în revistă.

Redacția

Deslegătorii jocurilor din Realitatea Ilustrată N...

Au deslegat două jocuri:

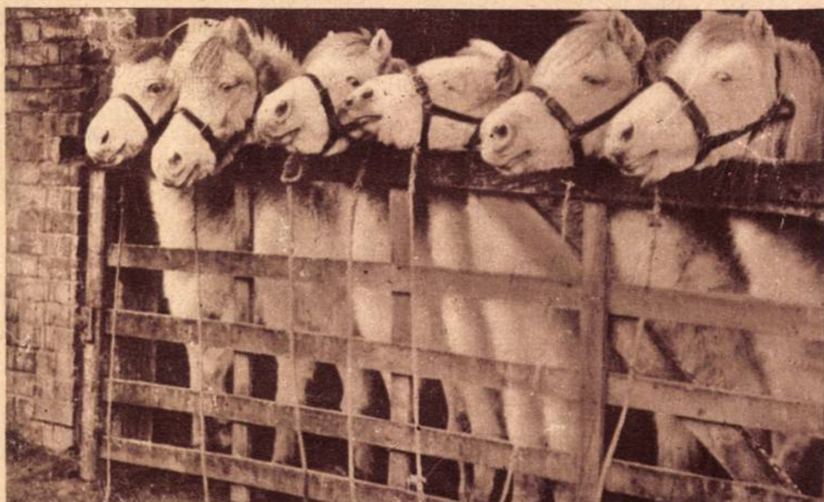
Liza Silberman, Loco; Boitoș R. Ignat, Blaj; Silviu Munteanu, Blaj; Dobrescu Nicolae, Loco; Ionel Clement Schachman, Loco; Ionel Clement-Bebe, Loco; Sofia Simon, Buzău; Lazăr Woinowsky, Ochiuri; Dan Titus Lochianu, Gherla; Stoian N. Marin, Loco; Constantin Teodor Canciu, Loco; Cornelia M. Gordian, Loco; Ioannide Ulysse, Loco; Cezar Scarlat Petrescu, Loco; Vasilica Popovici Loco; Elisabeta Constantinescu, Caracal; Ionescu D. Mina, Loco; Alex. Cimbrescu, Focșani; slt. Ohalescu Constantin, Bacău; Minerva și Nelly Moldovan, Gănești, T. Mică; Mary Petrescu și George Nicolescu, Caracal; Hristea Buzeșteanu, Roșiori de Vede; Lucreția și Marg. Pallade, T. Măgurele; d-na Zoe lt. colonel Bellu, Abrud; Ligia sublocotenent Carpeneanu, Craiova; V. Cărhăniu, Loco; Tantzi Giurgescu, Loco; Scarlat Anghelescu, C. Lung-Muscel; slt. Viorel Frunzăreanu, Sibiu (și 358?!); Popa V. Ieremia, Brăila; Riga Gaglu, Blaj; C. Popescu, Trestia-Buzău; Nană Aurel, Tg. Mureș; Marilena Nestorescu, Oradea; Dr. Emilia F. Drăcea, Baziaș-Port; Boaby Erdös-Gherla; Grișa Grünberg, Leova-Cahul; Lupu Abramovici, Bacău; Ionescu P. Alexandru, Timișoara; Irina Danicico și Dimitrie Ardeleanu, Pecica-Arad; Stelian Macovei, R. Sărat; Baby N. Țintea, student Cluj; Tity N. Manasiu, Horezu-Vâlcea; Stelian Costescu, Loco; Moțoi Marin, Loco; Marian Cucu, Loco; Delbarto Bartolomeo, Loco; Valeria Iorgevici-Rovine, Loco; Mimy Florian, Loco; Constanța Constantinescu-Vedea, Slatina; Mircea A. Parisianu, Turnu-Severin; Anțica M. Gregorian și Marie locot. Zaharia, Daddy dr. Vladimir, Loco; Marinescu D. Valentin, Loco; Șt. Gh. Ștefănescu, Pitești; Nellu Dănescu, Craiova; Teofil Păun, Dorohoi; Nestorescu N. Vladimir, student, Oradea; Nic. Burghelea, Chișinău; Iancu Trandafirescu, Mărgeni-Tutova; Mozes Leibovcii, Loco; Alex. Galagan, Cornești-Bălți; Lăzărescu Ioan, Loco; C. Pardos, Loco; Olimpia Săvulescu, Craiova; Dorel Apostoae, Băilești-Dolj; Ion Nanu, Bacău; Dionisie Colan, Loco; Verona Mihăilescu, Slatina-Olt; Ilie T. Lupița, Caracal: Gabor Gh. Buzău; Silvia Florian, Loco; Mișu Stummer, Vaslui; Petrița Blagoe, Turnu-Severin; Cioculescu N. Ana, uTrnu-Severin; Magda Coraci, Timișoara; Pavlazzo Antonio, Loco; Sidonia Petrovici, Câmpina; Olimpia Săvulescu, Craiova; Mircea Poenăreanu, Loco; Ionel Rugină, student, Giurgiu; Nicu Alexandrescu, Loco; Maria Mitulescu, Loco; Sergiu Grigorescu, Loco; Tudor M. Popescu, Loco; Nicolina Popescu, Caracal; Agripina Taraș, Loco; Al. N. Vasilescu-Vasal, Loco; Dumitru Ghețu, Tecuci; Ausch Ernst, Cluj; Tina Eftimiu, Iași; Carol Balla și Stelea Marioara, Făgăraș; Georges Cristescu, Buziaș-Caraș; Otto Reiss și Robert Reiss, Făgăraș; Elena Șerban, Loco; Iuliu Cuzma, Corțeni-Severin; Edelsthein Lew-Lulu, Bârlad; adm lt. Vasile Munteanu, Cluj; Victorița Dumitrescu și Petrică Dinulescu, Loco; Izi Cogan, Loco (și 358?!) Morariu Alexandru, Mendicăuții vechi-Hotin; Mioara Rădulescu, Loco; Valentin Petrovici, Câmpina; Ionel I. Andreescu, Fetești-Ialomița; M. C. Weiss, Focșani; Eugenia Gârleanu, Sita Buzău-Brașov; Vera Haraga, Leova-Cahul; Gh. Nafliu și I. Mitrescu, Lădești-Vâlcea; Christofor Dan Samsonic, Sulina; sublt. Ciobanu Avram, Orhei; Gabriel Marinciu și Paul Davidovici, Vaslui; Marieta Vizireanu Tighina; Suzette Iupceanu, Loco; Thica Marcovici, Loco; Emeric Nagy, Râpa de sus-Mureș; Dora Bârsan, Săliște-Sibiu.

Au deslegat un joc:

Ly Giurescu, Chjajd-Buzău; Ștefan Bertel și Pitzi Săvescu, Loco; Emil Mărgineanu, Turda; Turtureanu Radu, student, Cernăuți; Cecilia Burduloiu, Loco; Valeria Dimitriu Loco; Ionel Tincu, Sibiu; Costinel Murgescu, Vaslui; Mariana Al. Bour, Loco.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 3-8430
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul” S. A.





In Bois de Boulogne, când e frig, lebedele se strâng laolaltă (sus).

Un grup de ponney în renumita crescătorie din Maïdstone (Anglia) se înghesue la barele grajdului așteptând cu o vădită nerăbdare masa de prânz (mijloc).

Tinerii italieni între vârsta de șase și doisprezece ani, organizați în asociația „Balilla" primesc o educație excepțională. În fotografia noastră vedem un grup care ne amintește de „Guliver în țara piticilor". Tinerii „marinari" fac exerciții severe.

Din toată lumea

Unul dintre ultimele vase cu pânze „Sononen-Youtsen" a părăsit de curând portul Marsiliei, îndreptându-se spre Orient. Este un pavilion finlandez.



CUPON DE JOCURI
No. 361

Numele și pronumele ....

Adresa: